

Mısır gelen ilk Amerikan harb malzemesi

Ruzveltin nutku :
“Demokrasi için
yeniden çarpışmaya
hazırız,,

Süveyşe varan kafi-
leyi diğerlerinin takip
etmesi bekleniyor

Bay Ruzvelt

(Dün akşamki Radyo gazete-
sinden;)
26 büyük gemiden müteşekkil
ilk Amerikan kafilisi Süveyşe va-
sıl olmuş ve hamulesini boşaltmış-
tır.

Kızıldenizin harb muntakası sa-
yılmıyacağına ve Amerikan gemi-
lerinin serbestçe bu sulara gire-
bileceklerine dair Ruzvelt tara-
findan verilen kararı müteakib
gelen bu ilk kafilayı, diğerleri-
nin de takib edeceği anlaşılmak-
tadır.

Bu gemiler İngiliz Ortasark
ordusuna mahsus muhtelif harb
malzemesi getirmişlerdir.

Vashington 5 (A.A.) — Ruzvelt,
reis Wilsonun doğduğu yer olan
(Devamı 5 inci sayfada)

Soruyoruz

Umumî Harbde Tür-
kiyenin yenilmesini
istiyenler kimlerdi?

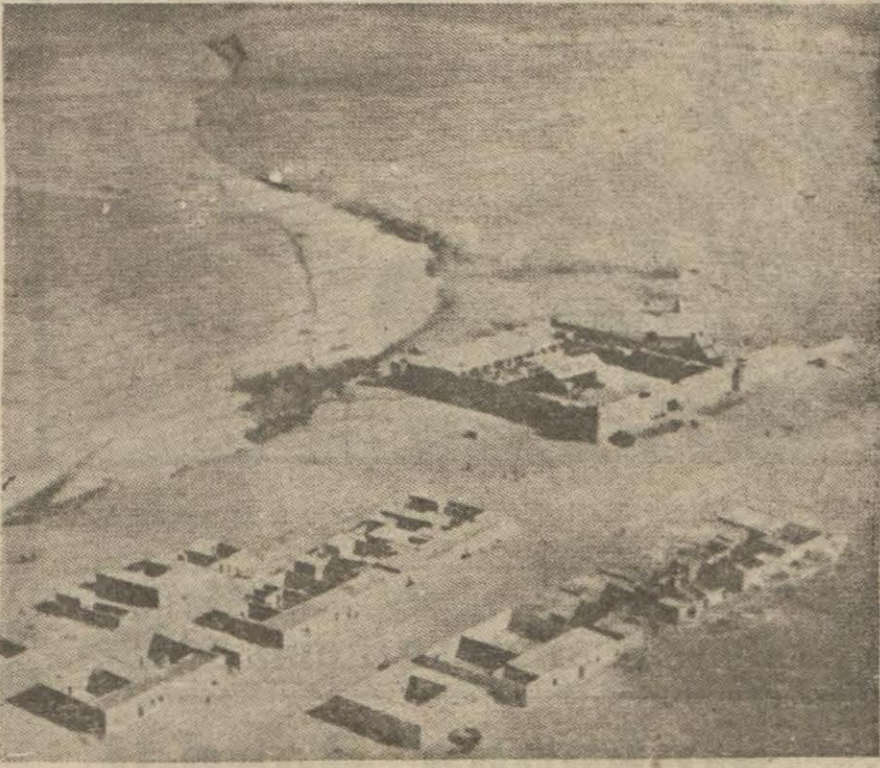
Vatan gazetesi başmu-
harriri Ahmed Emin
Yalman bir makalesinde ay-
nen şu cümleleri yazdı:
— Umumî Harbde Alman-
larla güya müsavi mevkide
bir müttefik idik. Öyle oldu-
ğu halde her adımda siyase-
timiz ve izzeti nefsimiz çiğ-
nendi. Harbi bizim taraf ka-
zanır diye üzüntüler geçir-
dik.

Demek oluyor ki. Umumî
Harbde Türk vatani hergün
binlerce çocuğunu hudud bo-
yuunda kurban verirken Tür-
kiyede Türk dili ile hergün
yazı yazan bir gazeteci:

— Muharebeyi bizim taraf
kazanır. diye üzüntüler ge-
civordu. Öğrenmiş olduk. Bu-
nunla beraber bu gizli hissini,
bu gizli düşüncesini bugün
gene Türk vatanında açıkça
söylüyebilmiş olmasına hay-
ret etmemek mümkün de-
ğildir. Fakat meseleyi derinleş-
tirmiyelim. Yalnız öğrenmek
istediğimiz bir nokta var:

— Ahmed Emin Yalman
bu cümlesinde cemi sığası
kullanmıştır. Şu halde soru-
yoruz:

— Umumî Harbde Türki-
yenin yenilmesini, netice o-
larak parçalanmasını istiyen-
ler, Ahmed Emin Yalmandan
başka kimlerdi?

Iraktan bir manzara: Petrol depolarından biri

Rodostan Suriyeye uçan Alman tayıyareleri

50 tayıyaresi olan
Irak 25 tayıyare
kaybetti

Suriyede Irak lehinde nümayışler

Raşid Alinin hitabesi

İngiliz tebliği

Kahire 5 (A.A.) — İngiliz u-
mumi karargâhının tebliği:

Irakta Habbaniye civarındaki
Irak topçusu Pazar günü tayıyare-
lerimiz tarafından nisbeten daha
gayri faal bir hale konulmuştur.
(Devamı 3 üncü sayfada)

Mısırda bir İngiliz tayıyare bom-
baları deposunda faaliyet

Tobrukta İngiliz mukabil hücumu

İngilizler “Alman
taarruzu akim
kaldı,, diyorlar

Alman ve İtalyan
resmî tebliğleri

Kahire 5 (A.A.) — İngiliz u-
mumi karargâhının tebliği
Libyada 3-4 Mayıs gecesi, İt-
limiz mukabil taarruzda bulu-
narak düşmana ağır zayıyat ver-

General diyor ki
Irak harbinin muhte-
mel inkişafı
hakkında düşünceler

YAZAN :

Emekli General
H. Emir Erkilet

«Son Posta» nun askeri
muhabiridir

Irak ile İngiltere arasında,
Cuma günü sabahındanberi,
fiilen harb başladığı ve
Bağdadın 90 Km. kadar gar-
binde ve Fırat nehri sahilinde
bulunan Habbaniye İngiliz ha-
va üssü etrafında şiddetle de-
vam ettiği malumdur. Basraya
çakarılan ve Pazar gününe ka-
dar miktarları 20 bin olarak
bildirilen Hindli kıt'alarla ora-
daki Irak kuvvetleri arasında
dahî müsademeler olmuş ve,
İngiliz haber kaynaklarına gö-
re, Irak kıt'aları, top mermile-
ri ve uçak bombaları Basra-
nın yakınlarından püskürtül-
müştür.
(Arkası sayfa 8 sütun 1 de)

Hitlerin nutku nasıl karşılandı

“İnkisar uyandıran
nokta: Hitler harbin
bu yıl biteceğini
söylemedi,,

“Almanya, Ameri-
kan yardımının
 ehemmiyetini kav-
ramıştır ve hazır-
lanmaya başlıyor,,

Londranın fikri

Bern 5 (A.A.) — Ofi Fransız
ajansı bildiriyor:

Hitlerin nutkunda yabancı mü-
sahidlerin en ziyade dikkatini çe-
ken nokta, Almanyaya kuvvetli
bir istihsal temini için yeni ted-
birleri bildiren kısımdır.

Bund gazetesinin Berlin muha-
biri Hitlerin bu sözüne fevkalâde
bir ehemmiyet atfetmektedir.
Muhabire nazaran, Hitler Ameri-
kanın maddî yardımının İngiliz
mukavemeti için mühim bir unsur
teskil ettiğini anlamaktadır. Buna
binaendir ki, Alman istihsalını tak-
viye etmek ve silâh imalini artır-
mak için yeni tedbirlerin elzem ol-
duğu kanaatinde dir. Almanyaya tes-
(Devamı 3 üncü sayfada)

Nutkun metni

Metnin dünkü nüshadan
kalan kısmı ve tamamı bu-
gün 7 nci sayfamızdadır.

Almanlar Sakız adasını da işgal ettiler

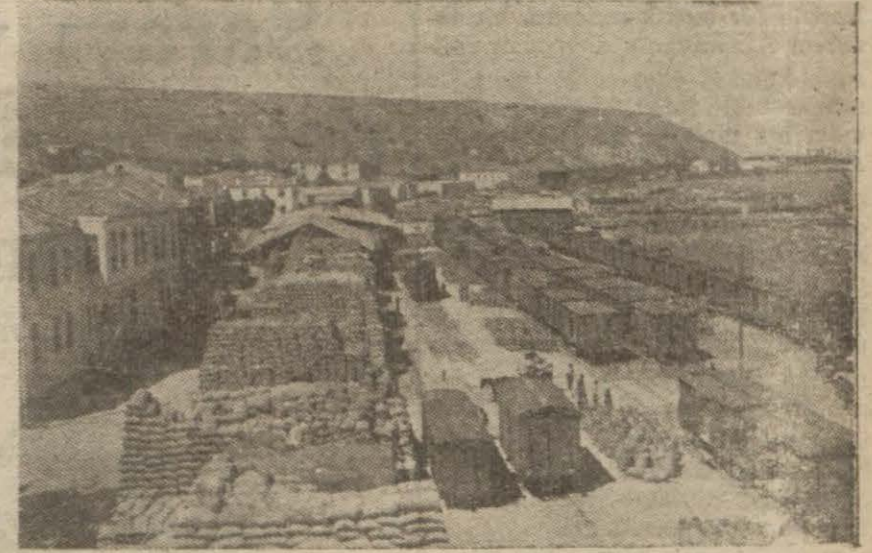
(Dün akşamki Radyo gazetesin-
den;)

Midilli adasındaki şimal liman-
larının Almanlar tarafından işgal
edildiğini bildirmiştik.

Dün de, saat 18.10 da iki İtal-
yan torpidosu ile bir Alman gemi-
sinin Sakız adasına gelerek, hiç bir
mukavemet görmeden adayı işgal
ettikleri öğrenilmiştir.

Mühim bir karar Hükümet tüccar ve çiftçi elindeki mısırları satın alacak

Çiftçiye ihtiyacı kadar yemeklik ve
tohumluk mısır terkedilecek

Belli başlı mısır istihsal merkezlerimizden Samsuna aid bir görünüş

Karar bugünkü resmî
gazetede çıkıyor

Ankara 5 (Hususi) — Yarınki
resmî gazetede çıkacak yeni bir
koordinasyon heyeti kararına gö-

re hükümet eşhas elindeki ihti-
yaçtan fazla mısırlara el koyacak-
tır.

Bu el koymanın gayesi memle-
kette mühim bir kütlelin gıdasını
teşkil eden mısırın fevkalâde za-
(Devamı 2 nci sayfada)

Anadoluya gitmek isteyenler

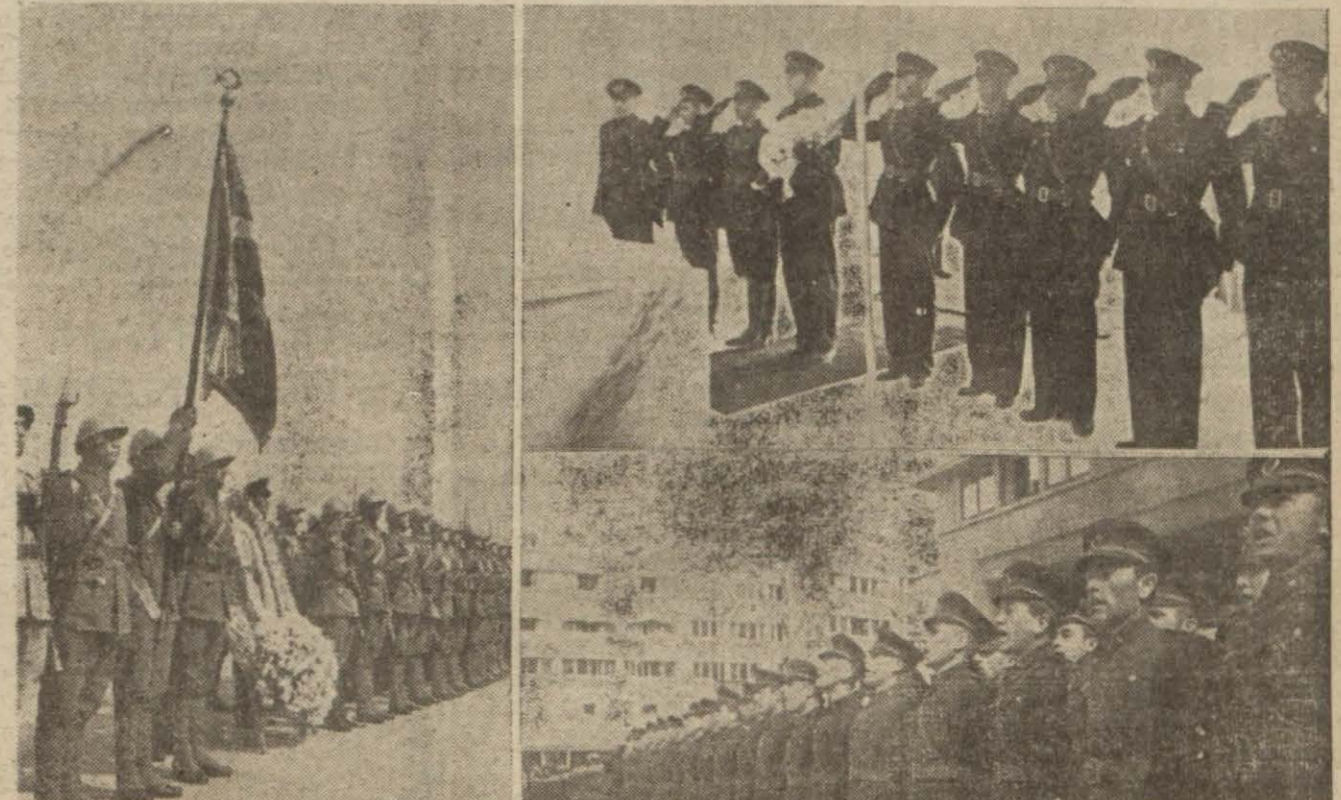
Vilâyetin tebliği: nakliyat programında tadilât yapıldı

Karadeniz iskelelerine 6, 8, 9 Mayıs-
ta gönderilecek yolcular 11 Mayıs-
ta sevk edilecekler, Marmara havzası kafileleri
için ayrı vapur kaldırılmıyacak

Hükümet vesaitile parasız ola-
rak Anadolu'nun muhtelif yerleri-
ne gitmek isteyen vatandaşların
nakillerine devam olunmaktadır.
Marmara havzasına ilk kafile,
dün sabah saat 10 da Trak va-

puru ile Mudanyaya gitmiştir. Bu
kafile 460 kişi olarak tesbit edi-
ldiği halde ancak 27 kişi gitmiştir.
Denizyolları idaresi bu vaziyet ü-
zerine nakliyat için ayrılan va-
(Devamı 2 nci sayfada)

Yeni Harbiyeliler

Askerî liselerden Harb Okuluna ilthak eden gençlerimizin Anka rada Zafer anıtına merasimle
gelenk koyduklarını yazmıştık. Resimlerimiz bu merasim gününe aid muhtelif intubaları tesbit edi-
yor. Yukarıda sağda gençlerimizden bir heyet Ebedî Şefin muvakkat kabri önünde görülmektedir.

Hergün

Yürüyen vukuat
Arasında Türk
İktisadiyatı

Muhittin Birgen

Hâdiseler yürüyüp gidiyor; yürümek kelimesi hafiftir; bilakis hâdiselerin kosup gittiklerini, hattâ tayyare kanadlarına binip mesafeleri uzun uçuşlarla katettiklerini görüyoruz. Hâdiselerin bu gidişi arasında, her şeyin mühim değişimlere uğraması da tabiidir.

Bu satırları yazmaktan maksadım da, Türkiye'de iktisadi hareketlerin yeni bir dönüm noktası üzerinde bulunduğunu söylemek ve bu noktaya dikkati çekmektir.

Vukuatın sonu neye varırsa varsın, simdilik ve önümüzde hayli bir zaman için, bütün kontinental Avrupanın iktisadi kontrolü Almanyanın eline geçmiştir. Türkiye'nin mübadele ihtiyaçları bakımından son zamanlarda saha biraz daha daralmıştır. Harbin bir buçuk senesini, bir taraftan Almanyanın doğrudan doğruya kontrol edemediği saha ile münasebetlerimizi kuvvetlendirerek, bir taraftan da İngiltere ve Amerika ile olan muamelelerimizi genişletmek suretile geçirdik. Halbuki son vukuat, şimdiye kadar kendileriyle münasebette bulunduğumuz bir takım memleketleri tedricen Alman kontrolüne altına koyduğu gibi İngiltere ile Amerika arasındaki muvasala ve sıtaları günden güne azaltmakta veya pahalılamaktadır. Bu gidiş, bizi, kendimize yakın memleketlerle olan münasebetlerimizi artırma ve sevkedecektir.

Bu vaziyet önümüze bir takım mühim meseleler koymak üzere dir. Bu makalemizin gayesi ise bunlardan en mühim gördüğüm bir tanesini üzerinde durmaktır.

Bir buçuk senelik harp ve bu arada bizim hâdiselerin sevkini ile günü gününe almış olduğumuz tedbirler, Türkiye'de pek darıma dağınık bir fiatlar kompleksi vücudunda gelmesine sebep oldu. Altının bir garib fiatı oldu; buğday kendisine göre bir yol tuttu. Yağlı maddelerin fiatlarında bir kaypaklık vücudunda geldi. Ne lâhana'nın fiatı dâriya, ne darının fiatı susama, ne derinin fiatı ayakkaya, ne de mendilin fiatı pamuğa uydu. Maddesine ve müşterisine göre bir fiat gördük ve bütün fiatlar bir spekülasyon kalburu üstünde çalkandı durdu.

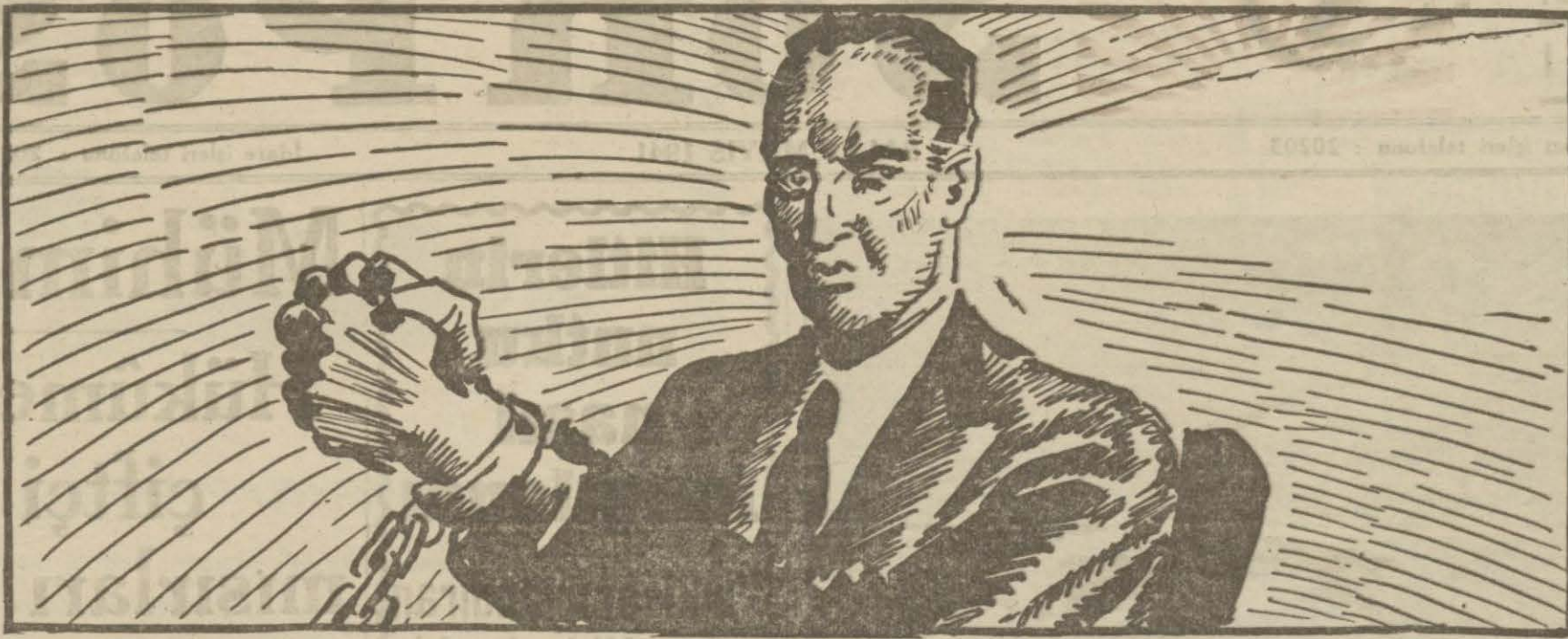
Bunun böyle olmasında âmil, bizim bu yeni harbin gidişini eski harbdeki fiatlara göre ölçme-mizden ileri gelir. Halbuki, bugün, tedrici surette Avrupanın bütün iktisadi hareketlerini kontrol altına almak olan Almanya, kendi hududları içinde fiatları harbden evvelki seviyede tutmakta ısrar ediyor ve kısmen muvaffak da oluyor. Meselâ, yağlı tohumlara ihtiyacı ne olursa olsun, bu tohumlar için fazla yüksek bir fiat istenildiği zaman almamayı tercih ediyor. Almanya, şimdiye kadar bunu yalnız kendi hududları içinde tatbik ediyordu; fakat, bazı âlâmetler gösteriyor ki aynı sistem, Almanya hududlarından çıkarak etrafa doğru yayılacak ve Avrupada bir fiat birliği tesisine doğru gitmeğe çalışacaktır.

Şu halde, önümüzdeki mahsul mevsimi için yüksek fiatlara doğru bir spekülasyon hareketi olacağını zannetmek hatalıdır. Eğer aldannıyorsam ve eğer yeni yeni zuhur edecek bir takım hâdiseler, işlerin bugünkü gidişini değiştirmeyecek olursa, Türkiye'de tedrici surette eşya fiatları arasında umumî bir seviyeleşme hareketi vukuata gelecektir. Eğer, bu hâdiseler benim tahmin ettiğim tarzda inkişaf edecekse, bu mevzuu şimdiden tetkik etmeli ve onunla alakadar olmalıyız.

Bu alakayı bir taraftan iktisadi hayatla doğrudan doğruya meşgul olan halk ve iş unsurları, diğer taraftan da memleketin iktisadi hareketlerine necra, istikamet ve şekil veren devlet makinesi göstermelidirler. Her iki taraf için de mevzuun bu tarzda mütaleasından çıkarılacak faydalı ve ameli neticeler vardır. Tekrar edeyim, mevzuu mühimdir.

Muhittin Birgen

Resimli Makale:

Vurmak her zaman mümkündür, dinlemenin zamanı ise çabuk geçer, söz rüzgâr gibidir.

Elini daima zincirle bağlı, kulağımı ise pek az zaman için açık farketmelisin.

Tarihten sayfalar:

Sarayı ve devleti
parmağında oynatan
Fırincioğlu

("Son Posta,"nın tarihçisi yazıyor)

— 2 — (*)

Murad Paşanın intikamı onu artık bırakacak mıydı? Buna hiç emin değildi. Bunun için hemen saraya, kızlar ahasına, valide sultana mektublar yazdı; müftü Sun'ullah efendiye haber gönderdi. Geceyi derin bir merak içinde uykusuz geçirdi. Ertesi sabah padişahın su haber geldi:

— Murad Paşaya maazi unutturamadığın anlaşılıyor; ihtiyatlı olasin!

Artık ne defterdarlıkta, ne konakta, ne parada, ne de ileride kendisine kusmet olacak insan ve nimetlerde gözü vardı. Can gittikten sonra dünya gitmiş demektir; servetin ve rahattın lâf mı olurdu! İşte bir Ekmekçinin oğlu olduğu halde devletin en yüksek memurlarından birine kadar çıkmıştı; şu tehlikeyi atlatsa gene o mevkie gelir; daha yükseklerine ererdi. Hemen padişaha bir arıza gönderdi:

«Padişahım, Ahmed kulunu bunun elinden kurtar; Baki Paşa benim yerime gitsin, hazır bulunan otak ve mühimmat onun olsun!»

Şeklinde yalvardı. Birkaç gün böyle geçti; padişah Murad Paşayı saraya çağırды. Ona yer gösterdi:

— Lala, otur, sen ihtiyarsın!
Murad Paşa yere kapandı:
— Padişahım, kul oturamaz; haddini bilmelidir.
— Lala, senden bir ricam var.
Murad Paşa tekrar yere kapandı:

— Padişah kulundan rica eder mi? Ferman şimdirdir!
— Rica ederim Ekmekçizadeyi bana başışla! Öldürmek niyetinden vazgeç.

— Emir padişahımdır!
— Yarım sana gelecektir, lâkin bir zarar verme. Baki Paşa Ekmekçizadenin otağını, sefer eşyasını alarak defterdarlığa sana refakat etsin!

O gece Ahmed Paşa sadrazama gayet yumuşak bir şekilde yazılmış ve eski intikam hislerini hafifleten mahiyette bir mektub ve beş bin altın gönderdi. Murad Paşa bunları iyi kabul etti. Ertesi gece kendisini kabul ettiği zaman da dostluk eserleri gösterdi. Giderken teminat verdi:

— Şimdiden sonra aramızda

(*) İlk yazı 3 Mayıs tarihli sayımızdadır.

her şey unutulmuştur!

Bununla beraber ona kayıpla gelirken tezkereyi atanları araştırdı; içişlerinden ikisi kavga etti; biri diğerini hiyanetle itham etti. Hazinedar onlara sopa attırdı. İçlerinden biri hazinedarın kulağına bazı şeyler söyleyince mesele anlaşıldı; dördü idam olundu. Çok geçmeden Murad Paşa öldü; yerine Nasuh Paşa sadrazam oldu. Ekmekçizadenin servet, nüfuz ve kudreti onun da gözüne çarpyordu. Doğrusu defterdar da artık pek yüz bulmuştu. Yüz binlerce lirah bir hazinesi vardı; vergi tahsilâtında insaf ve adalet gözetmiyordu; şikâyetçiler çoktu; lâkin bunlar onun saraydaki itibarı dolayısıyla şikâyetin kendi aleyhlerine döneceğini biliyorlardı.

Sadrazam Nasuh Paşa, Ekmekçizadeyi yere vurmak için bu şikâyetleri silah olarak kullanmağa karar verdi. 1612 senesi İkincikanunun ilk haftasında Sultan Ahmed Edirneye giderken yolunun üstüne şikâyetçileri dizdi; padişahın üzerinde lâzım gelen teleri yaptırdı ve Ekmekçizade defterdarlıktan azledilerek evvelâ Karaman sonra Halep valiliğine tayin olundu.

İki sene sonra Nasuh Paşa Ekmekçizadenin de yaptığı tezirat ve kendisinin gururu yüzünden, konağında, bostancılara boğduruldu. Sultan Ahmed'in damadı Mehmed Paşa sadrazam oldu; 1616 senesinde İran üzerine giderken kışı Halep'de geçirdi; Ekmekçizade Ahmed Paşa ona yaranamayı bildi ve sadaret kaymakamı olmak

(Arkası sayfa 6 sütun 5 te)

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Gazetelerde şöyle bir haber gördük:

— İstanbul Belediyesinin şehir çöplerini yakmak için yaptırılmaya karar verdiği fırınlarla müteallik teşebbüsleri ilerletmiştir.

Şimdilik iki fırın yaptırılacaktır, bunların inşaatı üç aya kadar bitmiş olacaktır.

Bu haber doğrudur. İnşaatın

çok kısa bir zaman içinde biteceğine müteallik tahmin de yerindedir. Ancak bu teşebbüsün epeyce uzun bir maziye olduğu da muhakkaktır. Epeyce uzun diyoruz, zira çöpleri yakmak için fırın inşası tamam 14 yıl evvel düşünülmüş, küçük bir nümunesi de 4 yıl evvel yapılmıştır.

İSTER INAN,
İSTER INANMA!

Büyük Fransız ve İngiliz edipleri

Alphonse Daudet

(ALFONS DODE)

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

— 2 —

Kanında esasen cenub halkına mahsus olan galeyana, muharririn Cezayirde ve Korsikada geçirdiği zaman zarfında buraların sıcak güneşinde ve ikliminde daha fazla bir şöret kesbetmiş; ve münekkid Gustave Geffroy'nun pek doğru söylediği gibi onun eserlerinde esen ve onları tenvir eden ateşli ve şa'ş'ahı havayı arttırmıştı.

Muharrir artık şürlü meşgul olmuyor, manzumeler inşad etmiyordu; fakat ilk yazılarında olduğu gibi bu tarihten sonra vücutta getirmediği bütün eserlerden hususile romanlardan büyük bir mebzuliyetle şürlü taşıyordu. Ona «Roman şairi» demek doğru olurdu. «Eserlerinde şairlere mahsus hayal ve romancılara mahsus tahlil ve tetkik vasıfları vardı, ve birbirine zid zannolunabilen bu iki vasıf onda hayret vererek surette imtizac etmiş bulunuyordu. Önceki şair sıfatı tahakküm ederdi, gençlin pembe fecri içinde hayalin parıldaması, çiçeklenmesi; yazılarında ateşlerle çiçeklerin kaynaşması pek tabii idi; eğer bu muharrir cenubda kalmış ve ömrünü Pariste geçirmemiş olsaydı belki sadece şair olarak kalır ve edebiyat pek büyük bir şair daha kazanmış olurdu.»

Bu son mütaleada, meşhur şairlerden Georges Rodenbach pek haklı idi, fakat ilâve edebildirdi ki böyle olmadığı için Daudet zamanının, lâkin bugün bile en büyük bir romancısı olmuştur. Onun kadar belki ondan ziyade takdir edilen muasır romancılar vardı, fakat hepsinden ziyade sevilen, her eseri en ziyade hararetle karşılanan o idi. Halk kitaplarını sabırsızlıkla beklerdi, o da hastalıktan kurtulduktan ve Parise avdet ettikten sonra bu sabırsızlığı birbirini takip eden eserlerle mukabele etmekte acele ediyor gibiydi. En mühim romanları bu tarihte çıkartmaya başladı. Ve her eser çıkırtıkça görüldüğü gibi bunlar esas, mevzu, eşhas, vak'a itibarile birbiri hiç böhçetilemeyecek; başka başka şeylerdi. Eğer aralarında lisan ve üslubun taravet ve halâveti; hayal ve şürlü mebzuliyeti; insanı şürlükleyip götürür bir fikir ciyadeti; bir hassasiyet rikkati kabilinden müsterek ve müteşâbih bir hususiyet olmasaydı bu eserlerin her biri ayrı ayrı muharririn kaleminde çıkmış farzolunabilirdi.

Muharririn bu tarihten sonra yaz-

dığı romanları sırasile kaydedelim:

«Küçük şey» — Bir çocuk hayatını; daha doğrusu muharririn kendi hatıralarından mülhem bir hayatı tasvir eden bu kitab baştan başa rikkatle doludur. Bunu «Tartarin de Tarascou» takib etti. Muharrir bu kitabda cenub halkının mübalağaya; ifrata, hayalâta olan inhimak ve ipitilâsını Tartarin namile halkettiği enmuzette çeşid çeşid istihzalarla, fakat cenub halkını bile incitmiye rek güldüren tatlı istihzalarla tasvir eder, öyle ki kitab belki her yerden ziyade cenubda büyük bir sevgi ile karşılandı. Muharririn bu kitabını bizde kazide şair Halil Nihad türkçeye kazandırmıştır. Mütercimimizizci da hezel ve istihza zemininde kendi nevelerinde eşi olmayan bedialar yaratmış olan eser bir lisanından diğer bir lisanına geçerken muharrirle mütercim el ele tutmuş ve ayrılmadan birlik yürümüşlerdir diye hükümlenabilir.

Bunu (Fromet jeune et Risler aine - genç Froman ve büyük Risler) romanı takib etti. Bu ilk önce «Servetifünüs» da terceme ve tefrika edildi, sonra kitab olarak basıldı, mütercim Jules Verne'in hemen bütün külliyyatını türkçeye naklettikten sonra gençliğinden başlayarak bugüne kadar yıpranmak bilmiyen faaliyetle Fransız romancılarının en meşhurlarından birçok eserleri türkçeye hediye eden Ahmed İhsandir. Bilmem ki kitab yeni yazı ile tekrar basılması ve gençliği istifadesine konmuş mudur?

Bunu takib eden 1876 da Jack-Cek nam büyük roman oldu. Eğer kendi nefsimden bahsetmiye mezun isem tereddüd etmesizim diyeceğim ki muharririn en güzel eseri bu olmuştur. Bende hasıl olan o zamanın intibaidan mülhem olarak bu mütaleayı serdederim bugün bile yanılmadığıma kanaat ediyorum. Bir aralık «Servetifünüs» bunun da tercemesine başladı. Mütercim de Sami Paşazade Sezai beydi. Bunu görürnce çocuk gibi sevdimim: Bir kere bu güzel eserin türkçeye kazandırılmış olmasına; sonra mütercim «Küçük şeyler» mübdi' olmasına... Hakikaten o güzel eser ancak onun kalemile naklolunabilir. di. Sonra, ne oldu, bilmiyorum, birdere tercemesinin arkası kesildi.

İlk sevincime mukabil gene çocuk gibi mahzun olmuştum, sebeb ne idi? Hükümetçe bir müdahale mi vukuata geldi, yoksa Edebiyat Ceditinin muhalifleri bu tercemeye de itiraz ederek, bizde ekseriyet üzere görüldüğü gibi, mütercimde bir fütür mu uyandırdı, herhalde o zamandan sonra bu güzel roman böylece kaldı zannediyorum. Ne yazık!

Bunu takib eden büyük roman Le Nabab oldu. Bu kelime Hindistanda bazı vilâyetlerde hâkimlere verilen Na'ib ünvanının muharrefi bir şeklidir ve pek ziyade servet sahibi olanlar için kullanılır. Kitab Parisin kibar hayatının pek derin bir tenkid nazariyle yazılmış muhteşem bir tasviridir. Bundan sonra «Menfada krallar» romanı gelir ki tahtların dan cüda düşmüş hükümdarlar için hezel ile dolu bir hayat levhasıdır.

Numa Roumestan romanından muharrir, mebusluk intihablarına ve

(Devamı 4 üncü sayfada)

Anadoluya gitmek
istiyenler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

pur seferlerinde yeniden bazı ta dilât yapmağı lüzumlu görmüş tür.

Mudanya ve Bandırmaya yapılacak nakliyat bundan sonra hususi vapurlarla değil, normal postalarla yapılacaktır. Dün Kara denize bir kafilâ daha gönderilmiştir. Dün saat 18 de İmmandan hareket eden Aksu vapuru Zonguldak, Bartın, Amasra, Kuruca Şile, Cide ve Ayancık yolcularını almıştır.

Aksu vapuru dün saat 14 de hareketi mukarrer olan, fakat volcu miktarının azalması üzerine gönderilmesinden vazgeçilen Trhan vapuru yolcularını da götürmüştür. Yolecu nakliyatına bugün de devam olunacaktır.

Vilâyetin tebliği

İstanbul vilâyetine tebliğ olunmuştur.

Anadoluya gidecek meccani yolcular için Karadeniz iskelelerine aid 1 inci kafilâ nakliyat bakiyesinin kamamen tevhidî mümkün görülmüş olduğundan yerî tertib sevk planı aşağı yazılmıştır.

A — 6, 8 ve 9 Mayısta kalkacak vapurlar kaldırılmıyarak 11 Mayıs günü saat 18 de kalkacak Aksu vapuru 6 Mayıstan Samsuna müretteb 2413-2161.

B — 8 Mayısı Sinop ve Gerze ye müretteb 1861-2160.

C — 9 Mayısı Samsuna müretteb 2415-238.

D — 11 Mayısı keza Samsuna müretteb 2581-2343 No. lu bilet hâmillerini bir partide iskelelere götürmektedir.

Mühim bir karar

(Baştarafı 1 inci sayfa)

manlarda devlet elinde bulundu rulması ve kendilerinden mısır almanların şahsî menfaatlerini teminidir.

Karara göre Samsun merkez kazası ile Çarşamba, İzmit, Bandırma, Adapazarı, Akçökoca, Termede ellerinde mısır bulunanların miktarını bir bevanna me ile şehirlerde 3 gün, köylerde 7 gün zarfında hükûmete bildirmeye mecburdurlar.

Kararname mucibince, bu mıntakalardaki tacirlerin elinde bulunan bütün mısırlara el konmaktadır.

Mısır istihlak eden köylülere ise, adam başına ayda 30 kilodan başka, lüzumu kadar tohumluk ihtiyacı da bırakılacaktır. Mütebaki mısırlar toprak ofisi tarafından satın alınacaktır.

Satın alma fiatı, Samsun ve Çarşamba için 7 kuruş on para olarak tesbit edilmiştir. Akçökoca, İzmit, Bandırma ve Adapazarı mahsulleri de 7 kuruştan satın alınacaktır.

Ancak, bu fiatlar temir ve dökmeye mısır için tayin edilmiş fiatlardır. Aşağı kalite mahsulün fiatı nisbet dahilinde değişecektir.

Müstahsil, toprak ofisi tarafından tayin edilen fiatlara itiraz edebilecektir. Ancak, malın bedeli ofisin tayin ettiği fiatla tediy edilerek, mal kaldırıldıktan sonra itiraz hakkı bulunduğunda takdirde fiat farkı ilâveten tediy olunacaktır.

Hükümet bu kararı ile mısır değer pahasında ve hattâ bazı yerlerde değerinden fazla fiatla satın almakta ve herkese ihtiyacı kadar mısır terketmektedir.

Antalyada eğitim kursu

Antalya (Hususi) — Şehrimizde açılmış olan eğitim kursu ikinci sene mezunlarını vermiştir. Mezun olan 74 eğitim için hem ders levazımı ve hem de ziraat işlerinde kullanılmak üzere 74 pulluk, 29 aşı biçme ve beş makas vilâyetimize gelmiş ve eğitimlere dağıtılmıştır.

TAKVİM

MAYIS											
Rumi sene			6			Arabi sene					
1357			Resmî sene			1860					
Nisan			1941			Hizir					
28			1			1					
SALI											
GÜNEŞ				R. Âhr				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
5	51			8	54						
9	42			7	44						
Öğle		İkindi		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	13	10	17	04	20	10	21	56			
E.	5	00	8	54	12		1	46			

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye verilirken

Irak Almanya ile yeniden siyasi münasebat tesis ediyor

Irakta esir düşen İngilizler

Habbaniye etrafında muharebeler devam ediyor

Londra, 6 (A.A.) — B. B. C. Ofi ajansına göre Irak hükümeti Almanya ile siyasi münasebata yeniden başlamağa karar vermiştir.

Kahire, 6 (A.A.) — Dün akşam İngiliz umumi karargâhı, hususi bir tebliğ neşrederek, Habbaniye'de faaliyette bulunan İngiliz piyadelerinin Pazar gecesi muvaffakiyetle neticelenen devriye hareketleri yapmış olduklarını bildirmiştir.

Irak topçusu Pazar günü Habbaniyedeki İngiliz tayyare karargâhına ateş açmıştır. Fakat İngiliz avcı ve bombardıman tayyareleri tarafından yapılan mütemadi devriyeler sayesinde Irak topçusunun ciddi hasar tevlihdemesine mâni olunmuştur.

Irakta Alman zabıtları yok

Kahire, 6 (A.A.) — Askeri sözcü, Irak vaziyetinden bahsederken, Alman tayyarelerinin ve zabıtlarının Irakta muvasalat etmiş olduklarına dair, hiçbir emare mevcut bulunmadığını bildirmiştir. Sözcü, Irak tayyarelerinin 120 ye balığ olduğunu ve bunların hepsinin aynı tipte olduklarını söylemiştir.

Esir düşen İngilizler

Rutbada Iraklılar tarafından esir edilen İngiliz zabıt ve askerleri ancak 4 şubay ve bazı istihkâm askerleriyle amelelerden ibarettir. Bunlar bir Irak seyyar müfrezesi tarafından esir edilmişlerdir. Bundan maada, sözcü, Habbaniye civarındaki vaziyetin biraz nazik ve müşkül olduğunu anlatmıştır.

Irak resmî tebliği

Bağdad, 6 (A.A.) — Havas: Irak karargâhı umumisi dün neşrettiği bir tebliğde, Irak topçusunun Habbaniye'yi bombardıman ettiğini, hava kuvvetlerinin müteaddid keşif uçurları yaptıklarını bildirmiştir.

4 Mayıs'ta, Raşid kampına karşı yapılan bir hücumda on asker telef olmuş, İngiliz tayyareleri burada mühim zararlar ile etmişlerdir.

Irak hükümetinin tebliği

Bağdad, 6 (A.A.) — Hükümet dün akşam bir tebliğ neşrederek, İngiltereye satılmış olan bozguncuları hükümete ihbar eylediğinden dolayı halka teşekküllerini bildirmişlerdir. Arab an'anesi mucibince tebliğde askerlere, harb esirlerine iyi muamele edilmesini tavsiye olunmaktadır.

Mısırın tavassutu

Kahire 6 (A.A.) — Uzun müna-kaşalardan sonra Mısır kabinesi Irak hükümetine İngiltere ile itilâf sulhan halini tazammun eden bir mesaj göndermeye karar vermiştir.

Mısır Başvekilinin beyanâtı

Kahire, 6 (A.A.) — B. B. C.: Mısır başvekilî dün şu beyanatta bulunmuştur:

— Irak hükümetinin bu nazik zamanlarda ağır mes'uliyeti kavracağı şüphesizdir. Her iki devletin müsaide bir anlaşma yapacakları ve Irakın bu suretle harb âfetlerinden masun kalacağını ümit etmekteyiz.

Ruzvelt hava hakimiyetinin elde edileceğini söylüyor

Vaşington, 6 (A.A.) — Ruzvelt harbiye nazırı Stimsona göndermiş olduğu bir mektubda, demokrasilerin hava hakimiyetini elde etmeleri lâzım geldiğini ve bunu elde edeceklerini, hususi bir surette tebarüz ettirmişlerdir.

Reisicümhur, bilhassa bombardıman tayyarelerinin imalâtını hızlandırmak için daha fazla gayret sarfedilmesini harbiye nazırına tavsiye etmiştir.

Samsunla Ankara arasında bayrak koşusu yapılıyor

Ebedî Şeften Millî Şefe sembolünü taşıyan bayrak 19 Mayıs günü 11 de Ankaradaki stadyumun şeref tribününe getirilecek

Ankara 5 (A.A.) — 19 Mayıs spor ve gençlik bayramı müna-sebetle beden terbiyesi genel direktörlüğü tarafından bu yıl ilk defa olarak Samsun - Ankara arasında yapılacak bir bayrak koşusu tertib edilmiştir. İzmirin düşman kuvvetleri tarafından işgali gününün yıldönümü olan 15 Mayıs günü Samsun iskelesinden başlıya - rak 19 Mayıs stadyumunda nihayet bulacak olan bu koşuya aid olarak hazırlanan programa nazaran Samsundan itibaren Ankaraya

olan güzergâhtaki bölgeler, Ebedî Şeften Millî Şefe sembolünü taşıyan bayrağı kendi vilâyet hududlarından itibaren tesellüm edeceklerdir. Bayrağı taşıyacak olan her atlet iki kilometre koşacak ve bayrağı diğer arkadaşına verecektir. Böylece elden ele verilmek suretile önemli ve yüksek milli hatıra temsil edecek olan bayrak gençlik ve spor bayramı günü saat 11 de 19 Mayıs stadyumundaki şeref tribününe getirilecektir.

Hitlerin nutku nasıl karşılandı

(Bastaraftı 1 inci sayfa)

lihat sahasında hâlâ elinde bulundurduğu avansı muhafaza etmek ve zamanın rolünü oynamasına müsaade etmemek için gayretlerini en son hadde çıkarmaktadır.

Hitler nutkunda Amerikan yardımına rağmen İngiltereyi imha gayretinin çok tehlikeli bir teşebbüs olduğuna kendisinin de kani bulunduğunu ve fakat şimdi artık bu teşebbüse sonuna kadar devam icab edeceğini ihbar etmiştir.

Zurich 5 (A.A.) — Hitlerin nutku hakkında bugün intişar eden ilk tefsiratta Alman şansöylesinin samilerini inkisara uğrattığı, zira harbin bu sene biteceği hakkında vatte bulunmadığı kaydedilmektedir.

Amerikada

Vaşington 5 (A.A.) — Hitlerin nutku Vaşingtonda pek az alâka uyandırmışa benziyor. Birçok kim seler bu nutku Hitlerin Cörcile karşı beslediği infialin bir ifadesi olarak telâkki ediyorlar. Diğer bazı kimseler Hitlerin nutkunda Amerika'ya hücum edeceğini zannediyorlardı. Fakat bütün hücumlarını Cörcile tevcih etmiş olması son Alman zaferlerinin, Hitlerin gayelerini tahakkuk ettirmek hususunda pek zayıf bir rol oynıyacağı hakikatini tebarüz ettirmekte dir. Filhakika Hitler kızdıran nokta hakiki zafere kavuşma için İngiliz adaları müdafasına kırmak zaruretinden kurtulmamış bulunmasıdır.

Londrada

Londra 5 (A.A.) — Yunanistandaki imparatorluk kuvvetlerine karşı Almanlar tarafından kullanılan asker miktarı Londrada tesbit edilmiştir. Almanlar Yunanistan'da üç zirhlî fırka ile iki dağ fırkası, Adolf Hitler fırkası ve bir piyade fırkası kullanmışlardır. Malûmdur ki Hitler dün akşamki bir dağ fırkasının bir de Adolf Hitler fırkasının isimlerini ve propagandada maksadile uydurulduğu aşıkâr olan Alman zaviatı miktarını vermiştir.

Londra 5 (A.A.) — Sabah gazeteleri Hitlerin nutku ile Irak'taki vaziyet hakkında aynı derecede alâka göstermektedirler.

Nutuk umumiyet itibarile tâli derecede ehemmiyet haiz telâkki edilmekte ve birçok yerlerinde sükıntı ve asabiyet müşahede olunmaktadır.

Daily Telegraph gazetesi nutku Alman zaviatına temas eden kısımlarını mevzuubahs ederek bu kadar geniş mikvasta bir taarruzun Hitlerlere ancak beş altı bin ölü ve yaralıya malolmasına inanmak imkânı olmadığını kaydetmekte ve anlaşılan Hitlerin General Wavellin Bingazide uğradığı zayıftan fazla insan kaybetmek istemediğini ilâve eylemektedir.

Ahni gazetesi şöyle demektedir: Hitler gelecek sene milletten daha fazla gayretler ve daha iyi silâhlar istiyor. 1941 senesinde nihâz zafere kavuşmağa vâdeden bir adamın böyle bir talebde bulunması garibdir.

News Chronicle ve Daily Mail gazeteleri Irak hâdiselerinden bahsederek Almanların elinde gencektense bütün petrol kuyularının tahrib edilmesini teklif etmektedirler.

Londra 5 (A.A.) — Royter ajansının diplomatik muharriri ya-

Kızılay merkez idare heyeti seçildi

Ankara 5 (Hususi) — Kızılay merkez idare heyeti bugün toplanarak seçim yapmıştır. Bu seçime göre reisliğe İstanbul meb'usu Ali Rana Tarhan, ikinci reisliklere Trabzon meb'usu Hasan Saka, ve Tekirdağ meb'usu Cemil Uybadın, umumi kâtibliğine Sihat Vekâlet müsteşarı doktor Asım Araz, muhasebe mürakibliğine Merkez Bankası umum müdürü Kemal Zaim Suner, müesseses mürakibliğine Ziraat Vekâlet müavirlerinden Naki Cevad Akterman, aza lîga doktor Hüsameddin Tural seçilmişlerdir.

Millî Şefin fotoğrafları

Ankara 5 (A.A.) — Bugün al - dığımız telgraflar, Millî Şef İsmet İnönünün Parti ve Halkvepleri için imzaları ile hediye ettikleri fotoğrafların Diyarbakır, Çarşamba, Çapakçur ve Turhal vilâyet ve kaza merkezlerinde Parti ve Halkveplerine talik edildiğini bildirmektedir.

Askerî ceza kanununa ek kanun lâihesi

Ankara 5 (Hususi) — Askerî ceza kanununa ek kanun lâihesi alâkadar encümenlerden geçerek Meclis ruznamesine alınmıştır. Lâ yiha esaslarına göre Türk ceza kanununa mucibince takibi izne bağılı suclara askerî mahkemelerde bakıldığı hallerde bu izin Millî Müdafaa Vekili tarafından verilecektir. Ceza kanunlarındaki harb ve sefeterberliğe aid cezai hükümler fevkalâde hallerde de tatbik olunacaktır.

Atina elçim'zile e'çilik memurları sıhhateler

Ankara 5 (A.A.) — Hariciye Vekâletinden tebliğ edilmiştir: Atina büyük elçim'zile büyük e'çilik erkân ve memurlarının ve Atina, Pire konsolosumuzla konsolosluk mensublarının ve cümlesinin aile efradının kâmilien sıhhat ve âfiyette buldukları Almanya hükümeti tarafından hükümetimize bildirilmiştir.

Hitlerin Reichstag'daki nutkun da Cörcil aleyhindeki şiddetli hücumları, Cörcilin son nutuklarının ona şiddetle dokunmuş olduğunu gösteriyor.

Reichstag nutkunun en alâkalı kısmı belki de Balkan işlerine ve Almanyanın bu mintakalarda top rak menfaatleri olmadığı teminatına aid olan kısımdır. Alman kit'aları tarafından muslihaneye işgal edilen Romanya ve Bulgaristan, Alman sürüleri tarafından ezilen Yugoslavya ve Yunanistan dercesinde bu teminat hakkında fazlâ raziyelerde bulunabilirler.

Hitlerin sözlerinde müstakbel niyetleri hakkında bir işaret araştıran mutad olduğu üzere vaktlerini kaybederler. Hitler, hakiki maksadlarını gizlemek için kelimeleri kullanmak san'atında bir üstadır.

Hitlerin, İtalyanların yardım istemedikleri hakkındaki beyanât ve muharebelerde İtalyanların cesareti hususundaki methiyeleri

Siyaset ALEMİNDE

Her Hitler dedi ki

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Alman ordularının Balkanlar da Sırbistan ve Yunanistana karşı giriştikleri mücadelenin hitami münasebetile Alman devlet reisi Her Hitler Alman Meb'usan Meclisinde zaman zaman irad etmek itiyadında bulunduğu nutuklarından birini daha söyledi.

Nutkun birinci kısmı harb mes'uliyetlerini teşrih etmekte ve faciainin patlak vermesile müteakib safhalara aid hâdiseleri tafsil ve izah eylemeye inhisar etmektedir.

Ondan sonraki kısımlar, Alman noktai nazarına göre İngilterenin ve onu idare edenlerin oynanmış oldukları rolleri tebarüz ettirmekte, Sırbistanın üçler paktına iltihak şartlarını ve sonra bundan nükülüb icab eden vaziyeti ve hâdiseleri anlatmakta, bu arada da memleketimizin dürist olan durumuna temas etmektedir.

Dünyanın hiç bir devrinde tarihi yapanla yazanın aynı adamlar olmadıklarını biliriz. Bu sebeble bu nutku da, ileride yazılacak olan günlere aid tarihin ihmal kabul etmemek vesikâlarından biri addetmek istemekle de vesikâvi kıymetini ihlâl etmiş sayılmayız.

Her Hitler, büyük bir ideoloji davasının bir tarafı ve başlıca alemdardır, onun, günlük vukuat ve bu vukuatın hazırlanmasında müessir olmuş insanlar hakkında hüküm vermesini garib bulmayız. Çünkü bu davanın bir tarafı olmak itibarile zid telâkkilerle mütehasas olarak kendisine husumet göstermiş bulunanlara karşı lisanının sert, fikirlerinin kat'i ve ağır olmasını biraz da tabii görürüz.

Milletlerin ideallerine ulaşmaları bahsinde harbin bir vasıta olmaksızın ebedî surette çıkarılamaması, çıkarılması için yapılan gayretlerin akamete uğramasından dolayıdır ki bu günkü fecayün şahidi bulunuyoruz.

Her Hitler, dökülen kan, harab olan mamure ve hanümanlar önünde müteessir olmuş görmek, istibak için daha iyiye varılabilmek ümidinden doğan bugünün yegâne tesellişidir. Onu, meselâ Yunanistanın kahramanane mukavemeti karşı - sında takdirkâr, bir eski medeniyet kaynağını tahrib etmek vaziyeti önünde mütereddid ve mağnum bulmak, elbette ki ilerisi için falihayır sayılmak lâzım gelen emarelerdir.

Türkiye ve Türklük hakkındaki iyi sözleri, Büyük Atatürk ve ondan aldığı ilhama dair simdiye kadar pek ender insan hakkında kullandığı hayranlık kelimeleri onun muakkiblerine karşı sarfettiği nazik ve dikkatli cümleler, bu nutuk arasında bize ayrıca taallük eden cemilekâr parçalarlardır.

Biz, bu nutku, gelecek seneye yaptığımız telmih bakımından harbin bu sene de bitirilemeyeceğinin bir kabulü gibi alırken aynı zamanda bütün dünyaya sunulmuş yeni bir sulh mesajı addediyoruz. Esasen onun hemen her nutkunda böyle bir mahiyet mevcuttur. Fakat Her Hitler bu defaki teklifini geçen seferki gibi açık olarak değil, dolayısıyla yapıyor. Biz, bu hitabın insanlığın ve medeniyetin hayrına matuf neticeye ulaşmasını geçmiştiki vukuata bakarak, bütün kalbimizle temenni ediyoruz. Çünkü yirmi ay evvel başlayan cidalın daha kaç yirmi ay süreceğini bilmiyoruz ve şimdilik bunu bilen de dünya yüzünde mevcud olduğunu pek sanmıyoruz.

Selim Ragıp Emeç

Giriddeki Yunan kuvvetleri

Hanya 5 (A.A.) — Ege ajansı bildiriyor:

Giritteki müttefik kuvvetlerin kumandasını tevhid maksadile adadaki Britanya ve imparatorluk kuvvetleri kumandanı General Freyberg, Elen kralı Jorj tarafından bütün Yunan kuvvetlerinin kumandanlığına tayin edilmiştir.

hiç şüphesiz Romada büyük bir memnuniyet uyandıracak ve Adriyatik sahillerinde istediği arazi meselesinde Almanyandan beklemediği müzaheretli göremiyen Mussolini için hafif bir taviz teşkil edecektir.

Rodostan Suriyeye uçan Alman tayyareleri

(Bastaraftı 1 inci sayfa)

Habbaniyedeki garnizonumuz halden masun bir haldedir ve Irakın tahrik edilmeden vâkı taarruzu üzerine pek az zayıt vermiştir. Irak hava kuvvetlerine mensub tayyarelerin çok büyük bir kısmı gerek İngiliz sahalına tevavüze teşebbüs ederken gerekse tayyarelerimiz tarafından Irak hava üslerine yapılan taarruzlar esnasında simdiden tahrib edilmiş bulunmaktadırlar. Irak kuvvetleri 2 Mayıs'ta civarda bulunan silâhsız bir İngiliz inşaat müfrezesine hücum ettikten sonra Rutbavy işgal etmişlerdir. Basradaki işgal kit'alarını izah edilmemiştir.

Suriyeye giden Alman tayyareleri

Dün akşamki Radyo gazetesinden: Giridden verilen bir habere göre, bazı Alman tayyareleri Rodos adasından kalkarak Suriyeye uçmuşlardır. Bu haber henüz teeyyüd etmemiştir.

İngiliz tayyarelerinin faaliyeti

Kahire 5 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri umumi karargâhın dün akşam neşrettiği hususi tebliğ:

İngiliz bombardıman tayyareleri, Pazar günü, Muaskarraşid Irak tayyare meydanına diğer bir şiddetli akın yapmışlardır. Tayyare meydanının binalarına ve atelyelerine ciddi hasar yapılmıştır. Asgari 22 rak tayyaresi, muharebe harici bırakılmıştır. Vukuat gelen hava muharebelerinde de birçok düşman tayyaresi, servis harici bırakılmıştır. Bir demiryolu bombalanmış ve zirhlî tren geri dönmüştür. Tayyarelerimizden bir tanesi mecburi iniş yapmış, fakat bu tayyarenin mürettebatı, diğer bir İngiliz tayyaresi tarafından kurtarılmıştır.

Habbaniye dışındaki Irak topçu mevzilerine, motörlü cüzümlarına ve asker tahşışidlerine karşı müteaddid akınlar yapılmış ve bir çok tam isabetler kaydedilmiştir. Bu hedefler, bütün gün bombalanmıştır.

Bilâhare Muaskarraşid tayyare meydanına yapılan bir hücum esnasında, hangarlara, binalara ve bir tayyare deposuna tam isabetler kaydedilmiştir. Bir tayyare yerde tahrib olunmuş ve bombalar diğer bir çok tayyarenin hemen yanına düşmüştür. Bombardıman tayyarelerimizi karşılamaya teşebbüs eden iki Irak avcı tayyaresi düşürülmüştür.

Londra 5 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Dün İngiliz tayyareleri Bağdad üzerine arabca yazılmış 24 bin beyanname atmışlardır.

Bağdadda vaziyet

Bağdad 5 (A.A.) — Hükümet lehindeki tezahürler büyük bir intizam içinde devam etmekte ve hükümet her taraftan sadakat teminatı gelmektedir. Filistin müteoilileri orduya gönüllü yazılıyorlar. Bağdadda bulunan sabık Kudüs başmüftisi Hacı Hüseyin Filistinlilere hitaben bir beyanname neşrederek bunları İngiltere aleyhindeki mücaделelerine tekrar başlamağa davet etmiştir.

Memleketin idari ve iktisadi hayatı normal seyrini takip etmektedir.

Başvekil radyoda bir nutuk irad ederek Irak halkına, mücadelenin ilk saatlerinde gösterdiği vatanperverlikten dolayı teşekkür etmiş ve ordu ile milleti tebci eylemiştir. Başvekil hükümetle milletin, memleketin müdafasını temin ve şerefini yi kaye gayesile çalıştıklarını ve muzaffer çıkmak için icab eden bütün fedakârlıkları yapacaklarını ilâve etmiştir.

Suriyede Irak lehinde nümayişler

Beyrut 5 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Irak hâdiseleri, manda altındaki memleketlerde muhabbet tezahürlerine vesile olmuştur. Şamda Suriyeli üniversite talebesi kafilie halinde Irak konsoloshanesine giderek Kral Faysal ile Raşid El Ceylânî lehinde nümayişler yapmışlardır. Aynı talebe kafilie İngiliz konsoloshanesine giderek hasmane tezahürlerde bulunmuşlar ve konsoloshaneyi taşa tutmuşlardır. Polis, bir hâdiseye meydan vermeksizin asayiş iadeye muvaffak olmuştur.

Beyrutta eski Amerikan üniversitesi müdâvimlerinden Iraklı ve Filistinli talebe Irak konsoloshanesinde Irak davası lehinde tezahüratta bulunmuştur.

Tobrukta İngiliz mukabil hücumu

(Bastaraftı 1 inci sayfa)

larımız bütün bölgelerde yeni tekkiler kaydetmişlerdir

Kahire 5 (A.A.) — Royterin batı cölündeki İngiliz ileri kuvvetleri nezdindeki muhabiri yazıyor:

Tobruktaki Britanya kuvvetleri cem'an 3000 düşman askeri esir almıştır. Alınan en son haberler geçen Çarşamba ve Perşembe günleri pek çok düşman tankının tahrib edilmiş olduğunu göstermektedir. Almanlar ve İtalyanlar İngiliz kit'alarının şiddetli mukaveme - tinden hayrete düşmüş görünüyorlar. Düşman taarruzunda iş birliği noksanı bariz bir surette görülmekte idi. Taarruz esnasında 11 düşman tankı, bir tank dafi topuna karşı ilerlemiş bunlardan dördü bu topla pek yakındaki diğer taraftan süratle tahrib edilmiştir. Topu idare eden askerlerden üçü yaralanmış, fakat geri kalan erler düşman taredilinceye kadar müdafaya devam etmişlerdir. Almar ar ve İtalyanlar taredilirdi edilmez İngiliz kit'aları taarruzi devriye vazifelerini tekrar ele almış, aynı zamanda topu da düşman nakil vasıtaları üzerine tekrar ateş açmıştır. Taarruzun akim kalması, Almanların Mısırda yapmak istedikleri ileri hareketi hazırlıkları için ağır bir darbedir. Almanlar Bingaziden Solluma giden büyük sahil yolunu hâlâ kullanamamakta ve taarruzlarının hergünkü gecikmesi yeni İngiliz takvive kit'alarının batı cölüne muvasalatlarına imkân vermektedir.

Alman tebliği

Berlin 5 (A.A.) — Alman tebliği:

Alman harb tayyare teşekkülleri dün gece Şimalî İrlandada mühim Belfast limanına muvaffakiyetli bir hücumda bulunmuşlardır. Bilhassa teçhizatı sanayi müesseselerine Vickers Armstrong tezgâhlarında muazzam infilâklar ve bir çok büyük yangınlar müşahede edilmiştir. Limanda demirlemiş bulunan 4 gemide yangınlar çıkmıştır. Diğer harb tayyare teşekkülleri İngiliz garb sahilinde bulunan bahriye tezgâhlarını bombardıman etmiş ve Mersey mintakasında bir gece evvelki hücumlardan biri kısmen hâlâ yanmakta olan tesisata tam isabetler kaydelemişlerdir.

Diğer hava hücumları Hartlepool civarında bulunan silâh fabrikalarına ve Ipswich ile Plymouth limanlarının tesisatına tevcih edilmiştir.

İngiliz sahilleri açıklarında harb tayyareleri cem'an 21,000 tonluk 4 ticaret gemisini ve bir muhribe batırmışlardır. Tayyareler bundan başka diğer beş büyük ticaret gemisini bombardıman ederek ciddi hasara uğratmışlardır.

İngilterede bir tayyare meydanına yapılan bir hücum esnasında yerde duran tayyareler tahrib edilmiş ve kamplar ile petrol depolarında yangınlar çıkarılmıştır.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şimalî Afrikada toplarımız Tobruk önünde İngiliz mukabil hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Şehir Haberleri

Istanbul Yardımsevenler Cemiyetinin faaliyeti

Bugün Parti merkezinde bir toplantı yapılacak

Hastabakıcı kursları ve atelyeler tesisi için harekete geçildi

Yardımsevenler cemiyeti İstanbul şubesi İstanbul'da geniş bir teşkilatla faaliyete geçmek üzere hazırlıklara devam etmektedir. Yardımsevenler cemiyeti İstanbul şubesi idare heyeti bugün öğleden evvel vali ve belediye reisi doktor Lütfi Kırdarın refikası bayan Hayriye Kırdarın riyasetinde Parti merkezinde bir toplantı yapacaktır. Toplantıda gönüllü hastabakıcılık kurslarını takviye ve askerler için giyim eşyası hazırlanması hususundaki çalışmalar

üzerinde görüşülecektir. Kaza ve nahiyelerde okuyup yazma bilen bayanlar tesbit olunmuştur. Bu bayanlar hastabakıcılık kurslarına alınacaktır. Askeri hastanelerden başka muhtelif semtlerde yeni kurslar açılacaktır. Cemiyetin İstanbul şubesi başkanlarının cephe gerisi ordu hizmetinde ve diğer işlerde daha geniş şekilde vazife almaları için yapmakta olduğu hazırlıkları bugünlerde ikmal edecektir. Bu işlerin ifasında kaymakam ve Parti kaza

başkanlarının refikalarına mühim vazifeler verilecektir. Yardımsevenler cemiyeti İstanbul şubesine aid mühür, evrak ve makbuzlar Ankara merkezinden gönderilmiştir. Cemiyet şubesi ahalisi arasında teberrü ve taahhüdüleri toplayacak, bunlar hastabakıcılık kursları ve dikis atelyeleri ihtiyacına sarfolunacaktır. Cemiyet şubesi yeni bir bina buluncuya kadar Eminönü Halkevinde ayrılan dairede faaliyet gösterecektir.

Olgunluk imtihanları Cumaya başlıyor

Mezuniyet imtihanında muvaffak olanların isimleri yarın ilân edilecek

Liselerde 21 Nisandan itibaren devam eden son sınıf mezuniyet imtihanları bu akşam nihayete erecek ve neticeler yarın bütün okullarda talebeyle ilân edilecektir. Mezuniyet imtihanlarında muvaffak olanlar hangi grubun imtihanına gireceğini bildiren bir istidat ile aynı 8 ine kadar alâkadar liste müdürlüğüne müracaat edeceklerdir.

Devlet olgunluk imtihanları, ayın 9 uncu Cuma günü resmi liselerde Maarif Vekâleti tarafından tertib edilen sınavlarla yazılı olarak yapılacaktır.

İmtihanalara bütün okullarda saat 9 da başlanacak ve talebeyle 13,15 e kadar uzun bir düşünme müddeti verilecektir.

Edebiyat ve fen kolları ayın 9 unda müstereken kompozisyon, ayın 10 unda edebiyat kolu edebiyatı, fen kolu matematik, 12 Pazartesi günü edebiyat kolu felsefe veya tarih, fen kolu tabiiye veya fizik gruplarından, 14 Çarşamba günü edebiyat kolu tabiiye veya matematik, fen kolu felsefe veya tarih gruplarından imtihan edileceklerdir.

Diğer taraftan orta okul sözlü imtihanlarına devam edilmektedir. Ayın 14 ünde bütün okullarda imtihanlar bitmiş olacaktır.

Askerlik işleri:

Şubeye davet edilenler Eminönü Askerlik Şubesinde

Yedek Lv. As. Tğm. Hasan Hülsü Oğ. Ahmed Sami 317 Girit (30370).

Yedek Lv. Tğm. Şakir oğlu Osman Nuri Koymazdaş 320 Isparta (32217).

Yedek P. Tğm. Ahmed Oğ. İsmail Hakki (19493)

İstiklâl Yzb. Hamza Remzi Oğ. Rasid Ökçün 309 Köprülü (330 C-5)

Kayıtları tetkik edilmek üzere derhal şubeye müracaatları, aksi takdirde 1076 kanuna göre cezalandırılmaları ilân olunur.

İhrac maddelerimize talep fazla

Son günlerde ihracat piyasasındaki durgunluğa rağmen, talepler devam ediyor

Son haftalar içerisinde, ihracat piyasamızda nisbi bir durgunluğa rağmen ecebi eksperlerle birçok temalar yapılmaktadır. Birçok istihsal maddelerimizin ihracat mevzisinde gelmiş bulunduğundan, hariçten yapılan talepler de çoğalmıştır. Bu arada, İngiliz, Alman ve Macarlarla devamlı ticari görüşmeler yapılmaktadır. Almanlar birçok ithalât maddelerimize talib olmuşlardır. Bu maddelerin ekserisini yeni sene mahsulleri teşkil etmektedir. Almanlar, tiftik, deri, yağlı tohumlar ve hububat maddeleri alacaklardır. Evvelce yapılan anlaşmalara inzimamen yeni birtakım siparişler de yapılacağı bildirilmektedir. İnzibit ticaret müessesileriyle yapılan görüşmeler ne ticesinde yeniden birçok maddelerimizin satış üzerinde tam muvafakat hâsıl olmuştur. Bu maddelerin bir kısmının teslimine daha şimdiden başlanılmış bulunmaktadırlar. Macarlarla yapılan ticaret anlaşması imza edilmez, derhal anlaşma hükümlerine uygun şekilde satışlara başlanacaktır. Bunlardan başka İskandinav memleketlerinden de bazı talepler yapılmaktadır.

İthalât müşkülâtı karşısında alınan tedbirler

Devlet fabrikalarında Avrupadan getirilemeyen yedek parçaların imaline muvaffak olundu

İthalât vaziyetini bugünkü şartlar içerisinde arzettiği müşkülâtı izale etmek maksadıyla bazı tedbirler alınmaktadır. Sanayimizin muhtaç olduğu birçok aksamın hariçten gelmesi mümkün olmadığı takdirde dahilî imaline çalışılmaktadır. Devlet müessesesi ve atelyelerinde bilhassa bu işlere büyük bir ehemmiyet verilmektedir. Bu tedbirleri ilk olarak almağa başlayan Sümerbank müesseseleri olmuştur. Sümerbank fabrikaları hariçten getirilemeyen birçok yedek parçaları atelyelerinde mükemmel bir şekilde imale muvafak

Meyhaneciyi bıçaklıyan sarhoş

Kendisinden rakı parası istenince bıçağını çekerek meyhaneciyi vardi

Evvelki akşam, Galatada ağır bir yaralama vak'ası olmuş, kendisinden para isteyen meyhaneciyi bıçakla vurmıştır.

Yedikulede oturan Muiz adında biri, evvelki akşam geç vakit, Galatada Büyükhendek caddesinde 49 numaralı Menahim'in meyhanesine gelerek burada bir masaya oturmuştur.

Cok kısa bir zaman zarfında üç şişe rakı için ve son derece sarhoş olan Muiz, bir müddet sonra masadan kalkmış ve hesap görmeden meyhaneden çıkıp gitmek istemiştir.

Muizin bu hareketinden garson vasıtasıyla haberdar olan Menahim, tezgâhtan fırlayarak kapıdan çıkmak üzere olan sarhoşun yakasına yapışmış, ondan içtiği rakıların parasını istemiştir.

Ayakta duramayacak bir halde olmasına rağmen Muiz, meyhanecinin bu hareketine fena halde sinirlenmiş ve bıçağını çekerek Menahimi vücudunun muhtelif yerlerinden tehlikeli surette yaralamıştır.

Cür'etkâr sarhoş meyhaneciyi bu şekilde vurduktan sonra bıçağını yere fırlatmış ve süratle oradan uzaklaşıp kaçmıştır.

İfade veremeyecek derecede ağır yaralı olan meyhaneci, tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, hâdiseyi müteakib firar eden cari bir müddet sonra yakalanmış ve dün adliyeye verilmiştir. Suçlu poliste cürmünü itiraf ettiği halde Sultanahmed sulh ceza hâkimliğinde yapılan duruşmasında inkâr yoluna sapmıştır. Hâkim suçlunun tevkiğine karar vermiştir.

fak olmuşlardır. Bu müesseselerden başka Etibank müesseselerinin de aynı şekilde harekete geçtikleri bildirilmektedir. Aynı zamanda Türk ustahî ve işçiliği bakımından da tesirleri umulan bu tedbirlerin memleket üzerinde büyük faydalar doğuracağı şüphesiz addedilmektedir. Hükümetin teknik malûmatı sahib usta işçiyi verdiği ehemmiyet de bu tedbirler sayesinde yerine getirilmiş olacaktır. Çalışmalar daha ilk devresinde müsbet neticeler vermiştir.

Otobüsçüyü öldüren polis 12 yıla mahkûm oldu

Hâdiseye, iki aşığı idare eden kadının yatak odasında rakiblerin karşı karşıya gelmeleri sebep olmuş!

Beyoğlunda metresi Nebahatin evinde kıskançlık saikasıyla ve tabanca ile rakibi otobüsçü Halili öldüren polis Hayrinin muhâkemesi 2 nci aşırzede dün neticeye varmıştır. Mahkemede okunan kararda hâdisenin cereyan şekli hülâsatan şöyle anlatılmıştır:

Otobüsçü Halilin metresi olan Nebahat, aynı zamanda Hayri ile de yaşamakta, her iki aşığı idare etmektedir. Bir gece Hayri Nebahatin evine gelmiş ve geceyi birlikte geçirmişlerdir. Sabah saat 8 sularında tesadüfen Halil de aynı eve gelince, iki rakib kadının yatak odasında karşılaşmışlardır. Bu manzara karşısında Halil Nebahati dövmeye kalkmış, Hayrinin de üzerine yürümüştür.

Hayri de konsol üzerinde duran tabancasını kaparak, ateş etmiş ve Halili yaralayarak, öldürmüştür. Çıkan kurşunlardan biri Nebahatin kız kardeşi Duhtere isabet ederek, ağır surette yaralanmıştır.

Mahkeme, suçu sabit olan Hayriyi hâdisedeki tahrik sebeplerini de nazara alarak, 12 sene müddetle ağır hapse ve müebbeden âmmî hizmetlerinden mahrumiyete mahkûm etmiştir. Suçlu, bundan başka maktûlün ailesine 500 lira da manevî tazminat ödeyecektir.

Arsayı eroin ardiyesi yapan kaçakçı kadın

Mevkuf bulunan eroincinin karısı, dün Fenerde bir arsaya gömüldü eroin dolu çantayı çıkarırken cürmü meşhud halinde yakalandı

Zabita, dün bir arsayı beyaz zehir ardiyesi haline getirmeye kalkışan cür'etkâr bir kadın kaçakçı cürmü meşhud halinde yakalamıştır.

Fenerde Kasabdemirhan mahallesinde oturan ve sabikalı eroin kaçakçılarında olup halen bu suçundan dolayı İstanbul tevkihaanesinde mevkuf bulunan Arab Mahmudun karısı Lütifiyenin son günlerde işi eroin kaçakçılığına döktüğü zabıtaca tesbit edilmiştir. Ele geçmemek için çok kurnazca hareket etmekte olan Lütifiyenin dün evlerinin civarındaki Papazade medresesine bitişik arsaya giderek, burada öteyi beriye eselediği kendisini kollayan memurlar tarafından görülmüş, neticede kadın yakalanmıştır.

Memurlar tarafından arsada yapılan kısa bir araştırmayı müteakib toprakların altında gömülü bir çanta bulunmuştur.

Kilidli ve anahtarla Lütifiyenin üzerinde olan bu çanta açıldığı zaman içinden mühim miktarda beyaz zehir çıkmıştır.

Emniyet müdürlüğüne getirilen kaçakçı kadın, tamamen suçunu itiraf etmiş, geç vakit asliye 5 inci ceza müddeumumiliğine teslim edilmiştir.

TIYATROLAR

Darülaceze menfaatine Şehir Tiyatrosu komedi kısmında

8 Mayıs Perşembe günü akşamı saat 21 de

1 - Feyha Talay tarafından viyolonsel resitali. Piyanoda Madam Hege
2 - Şehir Tiyatrosu sanatçılarından Bedia, Hazim, Vasfi tarafından Saz - Caz opereti.

Ç. E. K. menfaatine BU AKŞAM SAAT 9 da M Ü N İ R NURETTİN

ÇEMBERLİTAŞ sinemasında

Bir KONSER verecektir. Bilet fiyatları: 100-75-50 kurustur.

Büyük Fransız ve İngiliz edipleri

(Baştarafı 2 nci sayfada) bu için etrafında dolayan telerrüata, tertibata dair türlü tafsilat verir. Bu kitabın da pek ince tetkiklerle yazılmış, baştan başa tenkid ve istihza ile doldurulmuş büyük bir romandır.

L'evangéliste - İncil - bir roman ki son derece acıdır. Protestanlık âleminde din negri için yapılan teşebbüslere, sarfolunan gayretlerden bahseder. Bu, genç bir kızın din negri mücadelelerine girecek ve önüne düşenlerin ıgvalarına kapılarak anasını terkedişini tasvir eden bir faciadır ki pek büyük bir tasvir san'atidir, ve son derece güzel bir lisan ile yazılmıştır. Bende pek derin bir acı bırakan bu eserin tercemesi çok zor olur zannındayım.

Sapho - Safo. Bir aşk romanı. Bu kitabın kendisinden evvel gelenlerin hiç birisine benzetilemez. Her eserde bir başkalk gösteren muharir bu eserinde büsbütün kendi kendisinden çıkarak baştan başa aşk ile, ihtiras ile, acı ve tatlı safhalardan geçerek bir garam hikâyesi vücude getirmiştir ki bu nev'in en nefis bir nümunesidir. Bu roman türkçeye Haydar Rifat tarafından nakle edilmiştir diye duydum. Tercemeyi okuyup aslına tatbik edenler ne düşünürler bunu kestiremem. Haydar Rifat gayreti, faaliyeti her zemine uğrayan bir mütercimdir. Eğer acele etmemiş ve aslına tamamiyle sadakat kaygusuyla terceme etmiş ise, muvaffak olmuştur diye hükümlü olabilir. Ne olursa olsun, velev az çok söz götüreceği yerleri varsa bile bu güzel eseri türkçeye kazandırmış olmasına teşekkür etmek lazımdır.

Tartarin de Tarascou kitabı için bir zeyil kabilinden olan Alp dağılarında Tartarin romanı tuhaflıkları doludur. Bundan sonra L'immortel gelir; layemüt yani ölmez demek olan bu kelime Encümeni Daniş âzâna verilen bir ünvanıdır. Ölmezler diye yadedilen kırkların (bu encümen âzâsının adedi kırktır) zehirlerle, türlü alaylarla dolu bir hicviyesi demek olan bu roman intişarında pek büyük bir velveleye sebep olmuştur. Başta kırklar olduğu halde muharrir birçok hücumlar yapmıştır. Fakat bu, kitabın haddinden aşırı bir muvaffakiyet ve rağbet kazandırmaması manî olmamıştır.

Bundan sonra romanları arasında talâk ve ondan tevelli eden feci vaziyet hakkındaki Rose et Ninette kitabı, izdivacda biyanet ve avf hakkında yazılmış La Petite Paroisse romanı kayda sayandır. Görülüyor ki pek uzun olan bu roman fibristinde her eseri baş başına başka bir âlemin, başka bir mevzuun tasviridir.

Muharririn romanlarından başka birçok hatıraları, yığın yığın makaleleri vardır, bunları saymak bu yazıyı beyhude uzatmak olur.

Yalnız kaydetmelidir ki Daudet bir yandan böyle ardiye kesilmeyen eserlerle edebiyat âlemine bedialar hediye ederken bir yandan da sahneye eser yetiştirmekten hâlî kalmamıştır. Bunlardan birçoğunu kendisi yalnızca yazmış bir takımını da bu neviden çalışmalarda ihtisas peyda eden muharrirlerle iştirak ederek kendi romanlarından çıkarılmıştır. Çocukluğunda böyle bir romanından, «Genç Froman ve Büyük Risler» den çıkarılmış bir eserini İzmirde bir mevsim için gelen bir Fransız tiyatro takımında görmüş ve pek müteessir olmuştum. Zihnimde hâlâ o temsilin hatırası yaşıyor.

Muharrir son yıllarını bacakları meflûc olarak sandalyasına esaretle geçirmiş, fakat güzel başının içinde fikir ciyadetinden bir zerre bile kaybetmemiştir.

Bu makaleyi bitirmek için onun gençlik mahsullerinden olan şiirlerinden iki nümune daha verelim:

MAVİ KUŞ
Yüreğimde mavi bir kuş var,
Lâtif bir mahlûk,
O kadar narin ki kuşağı,
Bir tel saç kalmışında bile değildir.

Onun gıdası için kan lazımdır,
Uzun bir zaman, kendime bir eğlence yaptım,
Ona gıdasını vermek için!
Küçük kuşlar az yerler.

Lâlin hiç belli etmezsiniz;
Bu küçük hain, yüreğimde,
Avuç büyüklüğünde bir delik açtı.

Ve bir bıçak kadar ince gagası,
Yolunu takip ederek,
Ruhumun derinliklerine kadar işledi.

KÜÇÜK ÇOCUKLARA
Bir günlük çocuklar, henüz doğanlar,

Küçük ağızlar, küçük burunlar,
Yarı açık küçük dudaklar,
Titriyen kolları, bacakları,
O kadar taze, beyaz, pembe,
Bir günlük çocuklar, yeni doğanlar,
Bize bahsettiğiniz saadet için,
Kundağınızda sizi uyuyor görürken,
Ey yuvaların ümidi,
Sevgili melekler,
Sizi takdis ederim!

Beyaz örtülerinizin altında,
Saklanmış korkarak gözleriniz için,
Gülümsemeleriniz, hattâ ağlayışlarınız için,

Tatlı mahlûklar,
Sizde bütün sevilen bu şeyler için,
Civıltılarınız için öpülmüş,
Okşanmış, sevilmiş!
Neş'eli bülbüller, beyaz kuşçular;
Ne kadar âşuklar,
Ne kadar mes'udlar yaparsınız!

Sıcak yastıklarınızın üzerinde
Gülümseyerek uyurken,
Yanınızda, yavaşça bir ses;
«Uyu yavrum, ben uyanırım!» der.

Bu siyanet meleğinin sesidir;
Uyuyun, uyuyun, hiç bir şeyden korkmayın;
Rüyalar görün; melekün kar gibisi;
Beyaz kanadları, üzerinize gerilmiş,
Sizi sallay ve himaye eder,

Bir günlük çocuklar, yeni doğanlar,
Bir ince altın tel,
Sizi henüz geldiğiniz cemete bağlamaktadır.
Her ev için, çimenlikte çiçek ne ise,
Gökte beyaz yıldız ne ise,
Eğilen sazlarla bir yudum su ne ise,
Siz de öylesiniz.

Fakat fazla olarak,
Altın yıldızlarda, güzel çiçeklerde
Olmayan bir şeyiniz var;
Yazık bizlere: Sizin hepimizin kanadılarınız var.

İhtar: Şair bu son mısralarda insanın fitratında mevcut olan hayal için telmih yapmış oluyor.

H. Z. Uşaklıgil

İLÂN

Osmanlı Bankasından: Osmanlı Bankasının Galata merkezde, Yenica mi ve Beyoğlu şubeleri veznelere kiralık kasa daireleri, 5 Mayıs 1941 Pazartesi gününden itibaren, ıgarı ahire kadar aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaktır:

Vezne Saatleri: Saat 9.30 dan saat 13.30 a kadar - adi günlerde.

Saat 9.30 dan saat 11.30 a kadar - Cumartesi günleri.

Kiralık kasa daireleri: Saat 9.30 dan saat 14.30 a kadar - adi günlerde.

Saat 9.30 dan saat 12.30 a kadar - Cumartesi günleri.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan bey artık tam manâsile ilkbahara girdik.

... Bu lâtif mevsim insanı gençleştirir...

... İnanmak lâzımsa bu mevsim başlar başlamaz insandaki aşk hissi de birdenbire uyanır...

Hasan bey — Doğrudur, bir kaç gündüzen beri gazetelerde kadın yüzünden cinayetler fazla görülmeğe başlandı...

Mısıra gelen ilk Amerikan harb malzemesi

(Bas tarafı 1 inci sayfada)

Stanton'da dün bir nutuk söylendi ve ezimle demistir ki: Amerikan milleti, dünyada demokrasinin mevcudiyeti için evvelce çarpışmıştır ve daima yenisinden çarpışmağa hazırdır.

Wilson, demokrasinin infirad içinde yaşayamıyacağını düşünmektedir. Wilsonun bu düşüncesini ve imanı tebcil edelim.

Ruzvelt, Wilsonun doğmuş olduğu evi hürriyetin yeni bir mabedi olarak ilan etmiş ve sözlerine devamla demistir ki:

— Bu hareketle, bizim içimizde bulunan iman, dünyada hürriyete ve demokrasiye imanımız, sadı kane bir surette bildiriyoruz.

Bu iman, uğurunda evvelce çarpışmış ve mevcudiyeti için yeniden çarpışmağa daima hazır olduğumuz bir imandır.

Demokrasinin bugünkü ihtilâftan muzaffer çıkacağına imanımız vardır. Bütün tarih gösteriyor ki beşer ırkı, yalnız insanı kıymetleri takviye ettiği zaman hakiki manasile terakki etmiştir. Tek ihtilâtları hülca bağlamış olan fedâhât milletler, sonunda muhakkak surette kılıcın ölmüşlerdir. Maddî kuvvet, daimî surette manevî kuvvetin darbesine hiç bir zaman mukavemet edemez.

Yeni İngiliz hava akınları

Londra 5 (A.A.) — Hava nezaretinin tebliği:

Pazarı Pazartesiye bağlayan gece İngiliz hava kuvvetleri tarafından Brest havuzları üzerine yapılan akın esnasında Almanların Scharnhorst ve Gneisenau zirhlinarına çok yakın ve emin isabetler müşahade edildiği bildirilmektedir. Hücüm büyük filolarla yapılmış ve büyük çapta bombalar atılmıştır. Limanın iki tarafında bulunan havuzlara isabetler kaydedilmiş ve büyük yangınlar çıkarılmıştır.

Daha küçük filolar Rotterdam, Anvers ve Le Havre havuzlarına ve oradaki gemilere hücum etmişlerdir. Anvers yakınında takriben 1500 ton hacminde bir düşman işe gemisine tam isabet kaydedilmiştir.

Tayyarelerimiz tarafından Pazar günü yapılan gündüz hücumları esnasında düşmanın bir devriye gemisine isabet kaydedilmiştir. Tayyareler ayrıırken gemi batmakta idi.

Saint Nazaire havuzları da bombardıman edilmiş ve yangınlar çıkarılmıştır. Başka İngiliz tayyareleri Cherbourg ve Quergueville tayyare meydanına hücum etmişlerdir.

Pazar günü öğleden sonra sahil servisine mensub tayyareler devriye uçuları esnasında Norveç sahil açıklarında tahminen 3000 tonluk bir düşman gemisini ve cunub Norveçte diğer hedefleri bombardıman etmişlerdir.

Bütün bu hareketlerde hiç bir İngiliz tayyaresi kaybedilmemiş de Pazar günü devriye hareketlerinden iki avcı tayyaresi dönmemiştir. Fakat bunların pilotları kurtulmuştur.

Hikâye

Tayyareden atlarken

Yazan: Arkadi Jarov

Çeviren: Hasan Âli Ediz

Daha ilk bakışta hayatta, birinden hoşlandığımız veyahud hoşlanmadığımız çok vakidir.

Plânörçülük mektebine yeni bir talebe grubu geldiği gün, mektebin nöbetçi öğretmeni Grişa idi.

Grişa, bir gün önce paraşüte yere inerken, yanlış bir manevra yüzünden dizini yere çarpmıştı. Dizi bütün gece ağrıyan Grişa, çok fena bir gece geçirmişti. Ertesi gün ise, bir gün önceki hatahtalayı yüzünden ihtar almıştı. İşte bütün bunlardan ötürü mektebe yeni bir talebe grubu geldiği gün Grişanın canı fena halde sikkindi.

Sonra, bütün bunlar kâfi gelmiyormuş gibi, gelen talebelerin içinde bir tanesi, daha ilk bakışta hiç te hoşuna gitmemişti.

Grişanın hoşuna gitmeyen bu yeni talebinin yüzü, âdeta daimî bir hayret ifade ediyormuş gibi tuhaf, saçları dalga dalga, ağzı da açıktı. Bu talebinin hareketi de, Grişanın sinirine dokunuyordu: Bu yeni talebe, kendisini çevreleyen esyaya karşı da, âdeta bunları ömründen ilk defa görüyormuş gibi, derin bir alâka gösteriyor, her şeyi mutlaka ellemek istiyordu. Bütün bunlardan maada, delikanlının ayağında, ham deriden yapılmış kocaman bir çift çizme vardı, ki delikanlının her adım atışında bunlar fena halde gıcırdayıyor, ve p'is bir deri kokusu neşrediyorlardı.

Grişa, delikanlıya, birçok defalar, daha yavaş yürümesini, çizmelerini gıcırdatmamasını tembih ettiyse de, hiçbir faydası olmadı. Grişa ile delikanlının birbirleriyle asla bağdaşamayacakları artık iyice anlaşılıyordu. Bunun farkına varan mektep direktörü bir gün Grişayı yanına çağırmas ve çizmeli delikanlıyı işaret ederek:

— Sen bu delikanlıyı ilk günlerde bu kadar okuma, demisti. Bu çocuk, çok uzaklardan gelmiştir. Tayyare söyle dursun, trenin bile ne olduğunu bilmiyordu.

Direktörün bu sözlerinden sonra Grişa delikanlıya büsbütün içlerimeğe başladı. Hatta kendi kendine:

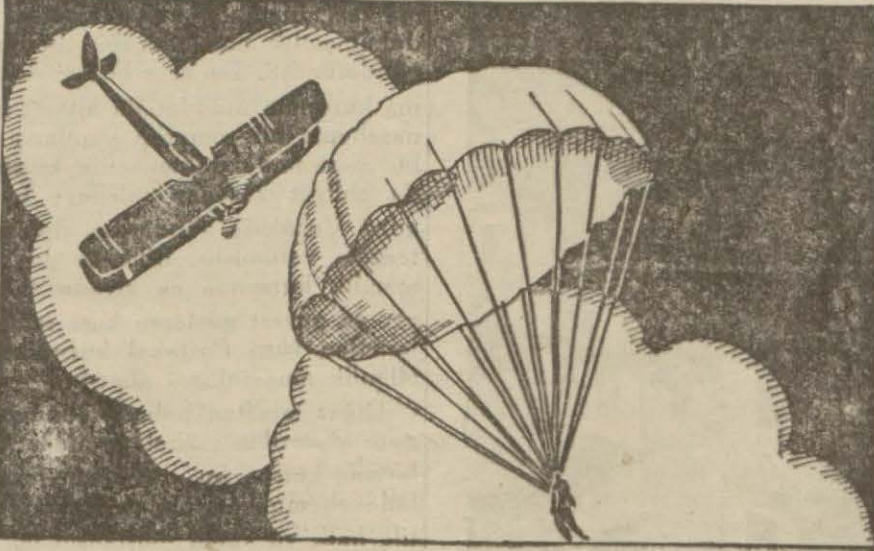
— Bu çocuğun yüzünden mutlaka basma bir belâ gelecek, diye söylendi.

Plânörçülük ve paraşütçülük mektebinin programına göre, talebeler, ilkönce kurk saatlik nazarî bir ders görürlerdi. Programın bu nazarı kısmı bittikten sonra, derece derece muhtelif artıfalarından atlamaları başlardı.

Hayatlarında üç metrelik bir yükseklikten atlamamış insanları, gökyüzüne çıkararak boşluğa salıvermek, hiç te kolay bir iş değildi.

Yerde iken fevkalâde cesur olan insanlardan bazıları, havaya yükselir yükselmez, derhal korkaklaşıyor ve kendilerinin geçerek titremeğe başladıkları. Bazıları ise o kadar şaşırıyorlardı ki, riayet edilmiş icad eden en ufak kaideleleri bile ihmal ederlerdi.

Plânörçülük mektebinin nazarı ders devresi bitmiş, sıra tatbikata gelmişti. Bir gün Grişa, kocaman çizmeli delikanlının, paraşütle ilk atlayışını yapmak üzere, tesadüfen kendi sevk ve idare ettiği tay-

yareye bindiğini gördüğü zaman fena halde sinirlendi.

Vakî delikanlı tayyareci kostümü ile hayli deşmişti. Fakat ne olursa olsun, bu kıyafet bile onu Grişaya beğendirememişti. Tabii bunun için sebek falan aramağa da lüzum yoktu. Ne yapalım işte, bunların yıldızları bir türlü barışamamıştı.

Grişa oldukça sert bir sesle:

— Kayışları bağla! kumandasını verdikten sonra havalandı.

O zamanlar henüz eski usul üzere tayyareden atılmırdı. Yani tayyareden atılacak olan kimse, tayyarenin içinden çıkar, bir ayağını boşluğa sarkıtır, diğer ayağını da tayyarenin bir kenarına kenetlerdi.

Atlama zamanı gelip te Grişa: — Atla!

Kumandasını verir vermez, delikanlı sıkı sıkıya tayyareyi tutmakta olan elini bırakıverdi ve kendini boşluğa bıraktı.

Fakat bu atlayışta herabere tayyare siddetle sarsıldı. Grişa endişe ile delikanlının atladığı tarafa, vane sola baktı; fakat hiçbir şey göremedi. Sonra:

— Belki de tayyarenin kuyruğuna takılmıştır, bunun için tayyare bu kadar sarsıldı.

Diye düşündü, ve tayyarenin kuyruğuna doğru baktı. Fakat orada da kimseler göremedi. Esasen tayyare de kolaylıkla uçuyordu. Binaenaleyh tayyarenin şasisinde de kimsenin olmadığını aşıkardı.

Grişa, oturduğu yerden hafifçe doğruldu ve aşağıya, sol tarafa doğru sarktı ve hemen hemen aynı zamanda iki şey birden gözüne ilişti. Bir hayli aşağıda, tayyarenin altında, kocaman, beyaz bir şemsiyeyi andıran paraşüt, ağır ağır uçuyordu. Diğer taraftan, tayyarenin sol tekerleği istikametinde, havada, kocaman bir insan bacağı sallanıyordu. Grişanın çok iyi tanıdığı ham deriden yapılmış kocaman çizmenin kalın tabanı, yukarıya doğru dönmüştü. Çizme, burundan tekerleğin iki demiri arasında sıkışmıştı. Çizmenin kocaman koncu, kırmızı lekelerle örtülmüş bir halde, aşağıya doğru sarkıyordu.

Grişa, tayyarenin dümenini şiddetle kendine doğru çekerek, tayyareyi pike vaziyetinde paraşüt üzerine süratle sevketti. Tam parasütün hizasına gelince, tayyareye, yere müvazi bir istikamet vererek, parasütünün etrafında daireler çizmeğe başladı.

Delikanlı, iplere bağlı bir halde, beyaz kubbenin altında, hareket-siz bir halde asılı duruyordu. Yüzü sapsarı idi. Sağ ayağının birinde, şekilsiz, açık renkli bir şey sallanıyordu.

Grişa işaretle: — Sana ne oldu? diye sordu.

Delikanlı sabit bir bakışla önüne baktıyor, cevap vermiyordu. Ya sorulan suali anlamamıştı, veyahud cevap veremeyecek bir halde idi.

Grişa biran içinde şunları aklından geçirdi:

— Acaba şimdi ne yapmam? Biraz daha parasüte yaklaşısam mı? Fakat bu tehlikeli bir şey olur. Ya tayyarenin kanadile parasüte dokunur da parasütün müvazenesini bozarsam? Fakat, sanki yaklaşısam da ne yardımın olabilir? Herif, verdiği işaretleri anlamıyacak kadar kendini kaybetmiş...

Grişa bir iki daire daha çizdikten sonra yere doğru inmeğe başladı. Hiç olmazsa paraşütünden önce yere inerek, paraşütle yardım etmeleri için tembihatta bulunmak lâzımdı. Tayyare yere inerek iyice durduktan sonra, Grişa derhal tayyareden yere atıldı. Kocaman çizme, hâlâ, eski yerinde sallanıp duruyordu.

Grişa bir anda kendini çizmenin yanında buldu. Çizme boştu. Fakat bunun boş olduğuna kat'i olarak kani olmak için, elini çizmenin içine soktu. Ancak bu muayeneden sonra, delikanlının ayağı koptuğu hakkındaki ilk şüphelerinin versiz olduğunu anladı.

Grişa eldivenlerini ve kombinizonunu çıkarırken kendi kendine: — Bu delikanlının erceğ bir budalalık yapacağını anlamıştım, diye söylendi. Korktuğum basıma geldi, hay Allah lâyığım versin!

Grişa, elinin tersile alındaki buz gibi terleri sildikten sonra, paraşütünün ineciği istikamete doğru koşmağa başladı.

Aykları âdeta odunlaşmış gibi idi. Zorlukla nefes alıyordu. İnsan koskosen yerlerin aksi istikamete döndüğünü zanneder. Halbuki bu defa, verler, geri gitmiyor, yerinde sayıyorlardı. Grişa ile paraşütünün arasındaki mesafe bir türlü azalmıyordu.

Nihayet bu mesafe azaldı. Acaba bir alay kendisine doğru hareketle başladığı sırada bile, Grişa hâlâ, paraşütünün ineciği vere, kalabalığa doğru koşuyordu. Hal-

(Arkası sayfa 6 sütun 6 da)

VİCİN, NEREDE, NASIL?

Lâmba şişesi nasıl icad olundu?

Bir muharrir kadın: "Lâmbalar çıkahberi gençler dahi gözlük taşımağa başladılar,, diyerek mum kullanmıyanları tenkid ediyordu

Leonardo da Vinçi daha o zamanlar, isin, hava noksanından ileri geldiğini anlamıştı.

Leonardo da Vinçi, kâfi derecede hava gelebilmesi için, tıpkı sobalarda olduğu gibi, alevin üzerine çekici bir boru koymanın muvafık olacağını düşünmüştü.

Sıcak hava, hamızı karbon gazı ve su buharile birlikte bacadan dışarı çıkacak, bunun yerine de aşağıdan, oksijen bakımından zengin olan taze hava gelecekti.

İşte lâmba şişeleri bu düşüncenin mehsulüdür.

İlk lâmba şişeleri camdan olmayıp, âdetâ semaver borusu şeklindeki ve tenekedendi. Bu boru, simdiki lâmba şişeleri gibi lâmbaya geçirilmez, biraz yüksekte olmak üzere, alevin üzerine konurdu.

Takriben, ancak, iki yüz yıl sonra Fransız eczacılarından Kenke seffaf olmaları teneke boru yerine, camdan mamul seffaf bir boru geçirmişti.

İşte o devirlerde, eczacı Kenkenin ismine izafeten, cam şişeli lâmbalara «Kenket» denmeye başlandı.

Fakat Kenkenin yaptığı iş de noksandı. Kenke de, seffaf olmasın rağmen, cam boruyu aşağıya kadar indirerek lâmbaya geçirmişti ki alevinle temasını.

Ya hadiseden ancak otuz üç yıl sonra İsviçreli Argand, ilk bakışta çok basit görünene bu hadiseyi akıl ederek, cam boruyu lâmbaya geçirdi.

Basit lâmbalardan mürekkep lâmbalara

Bu suretle yavaş yavaş, bildiğimiz lâmbaların parçaları teşekkül etmeye başladı: İlk önce yağ koymaya mahsus hazne, sonra fitil, ve en nihayet lâmba şişesi ortaya çıktı.

Fakat bu tarzdeki lâmbalar da kâfi derecede ışık vermiyorlardı. Bu çeşid lâmbaların ışığı, alelade bir mum ışığından geçmiyordu.

Fitil yağta iyi çekemiyordu. O zamanlar henüz tektir ortada yoktu.

Umumiyetle petrol ile alelade nebatî yağların (meselâ zeytin yağı) fitil tarafından çekilip emilişi çok farklıdır. Bunu biz basit bir tekerle ile de anlayabiliriz: Bir kurutma kâğıdının ucunu bir yandan petrolün, diğer yandan zeytin yağının içine hafifçe batırınız: Kurutma kâğıdının, zeytin yağına nazaran petrol çok daha süratle emdiğini göreceksiniz.

Fitilin zeytin yağında yavaş emmesinden ötürü, lâmbanın ışığı da az oluyordu. Buna bir tedbir bulmak, yağın, herhangi bir tazyik yardımıyla fitil tarafından daha süratle emilmesini temin etmek lâzımdı.

Yağın fitil tarafından daha iyi emilmesi usulünü Leonardo da Vinçiden elli yıl sonra, riyaziyecî Kardan buldu. Kardan'ın bulduğu usul, yağ, fitile nazaran daha yüksekte bulundurmak suretille, tazyikle ve arzeleyen kuyuları kaidesine istinaden, fitile sevkettikti. Kardan bunun için bir demir çubuğu mühver olarak kabul etti. Bunun bir tarafına yağ ihtiva eden hazneyi bağladı.

Demir çubuğun diğer tarafına, ve haznenin seviyesinden biraz daha aşağı olmak üzere fitili taşıyan kısmı tutturdu. Yağ ile fitili, ince bir boru ile birbirine raptetti.

Karsel isminde bir diğer mucid ise, yağın fitile gitmesini temin etmek için, şu bildiğimiz pompalardan istifade etti. Bu tulumba, saat makinesine benzer bir takım çarklarla harekete geliyor, ve yağ fitile sevk ediyordu.

Büyük çaptaki Karsel lâmbalarını; bugün bile deniz fenerlerinde istimal etmekteyizdir. Çünkü bu çeşid lâmbalar; hiç değişmeyen; daima aynı kuvveti muhafaza eden müsavî bir ışık vermekteldir.

Nihayet bir üçüncü mucid ise, yağın durduğu haznenin içine madenî bir daire ile bir yay yerleştirdi.

Yağ, madenî daire üzerine tazyik etmekte, daire de yağ tazyik ederek onun fitile gitmesini temin etmektedir. Bu vaziyet karşısında; yağ için, fitile kolayca gitmekten başka yapılacak bir şey kalmıyordu.

Bu çeşid lâmbalar, bundan yüz küsur sene evvel hâlâ mevcuddu.

Bütün bu anlattığımız çeşid çeşid lâmbalar, bugünkü petrol lâmbalarına nazaran kat kat daha mürekkep olmalarına rağmen, petrol lâmbalarından çok daha fena ışık vermekte idiler. Bunun en mühim sebeplerinden biri; fitillerinin bes para etmeyişiydi.

Çünkü o devirdeki lâmbaların fitilleri; ıçyağandan yapılan mumların fitilleri gibi; yuvaklık ve bülmüş idi. Bu çeşid fitillerin verdiği ışık da; ıçyağandan yapılmış mumların ışığından farklıydı.

Bu lâmbaların tütmesi; is neşretmesi tesadüfî değildi. Çünkü; hava; bir türlü alevin içine nüfuz edememekte idi.

Lejer isminde bir Fransız, yuvaklık ve bükme fitillerden başka, düz ve geniş fitiller yapılabileceğini de düşündü. Bu fitil, serid şeklindeki olacaktı. Nettekim bugünkü petrol lâmbalarında kullandığımız fitiller bu çeşid fitillerdir. Bu fitiller kullandığı takdirde; lâmbanın neşredebileceği ışık da; fitilin şekline uygun olarak; geniş ve yayvan olacaktı. Bu seriat altında ve bu fitiller vastasile havada lâmba alevine daha iyi nüfuz edebilecekti.

En iyi bir fitil icad eden adam; lâmbaya cam boruyu geçirmesini akıl eden İsviçreli Argand oldu.

Argand su basit usulü tatbik etti, yayvan fitilli bir yumak haline getirerek yağ haznesinin içine soktu. Bu suretle çok miktarda fitilli yağlanmış itmesini temin etti. Bundan maada fitilin bulunduğu yere, gerek dahilden gerek haricden hava gelebilmesi için, hususî bir takım tedbirler yaptı.

Argandın lâmbalarda yaptığı bu tedbir zamanımıza kadar intikal etmiştir.

Bugün; hâlâ; kullanılmakta olan petrol lâmbalarını ve bunların fitil mekanizmasını şöyle bir gözden geçiriniz. Lâmba şişesini; petrolün bulunduğu hazne arasında; delikli

(Arkası sayfa 8 sütun 2 de)

«Son Posta» nun tefrikası: 39

YAZAN: EKREM REŞİD

Derd... Sunu söylemek lâzım ki Dürrünün bu paraya şiddetle ihtiyacı vardı. Zira Melpomeni Koçođan ayırdığı anda kendisinin de meyhanede vazifesi hitama ermişti. Bunu Koçođun ağzından duymaktansa, hayyiyetsiken bir muameleye maruz kalmaktansa, vekayîi önlüyor yığılacağı kendi tarafında muhafaza etmeği doğru bulan Dürrü Koçođla kat'i alâka etmişti. Bu sebebe işsiz ve parasız bulunuyordu. Melpomeninin dostane ve samimî yardımı Dürrünün imdadına hızla yetişiyordu.

Melpomeninin hesabıs sarfiyatı karşısında Dürrünün aklına Apustolu bulmak ona, karısının va-

zietini anlatmak, beyhude yere sofsaka atılan bu parayla cambazhaneyi yeniden canlandırmak fikri gelmişti. Bu fikre tevfikân Apustolu aramağa koyulmuştu. Fakat bu husustaki emekleri boşa gitmişti. Apustolu bulmak kabil değildi. Kimse nerede olduğunu bilmiyordu. Dürrü aradı, taradı, sordu, soruşturdu, hattâ gazetede hüviyeti meçhul bir cesedin Haliç sularından çıkarıldığını okuduktan sonra morğa gidip bu cesedin Apustola aid olup olmadığını tahkik ve tetkik etti. Camurlara batmış, yosunlara sarılmış, morarmış, şişmiş cesed karşısında her türlü tiksintiye, mide bulantısına gale-

be çalarak, burnuna naaştan etrafa yayılan boğucu kokuya tahammül etmesini emrederek, cesedi uzun uzadıya muayene etmişti. Fakat beyhude yere, çünkü bu cesed Apustolun cesedi değildi. Zaten zabıta tarafından hüviyeti çok geçmeden tesbit edildi.

Cesedin kime aid olduğu bulunmuştu, fakat Apustol bulunmaz olmuştu. Dürrünün aramadığı yer kalmadı. Her taraftan menfi cevaplar aldı. Son defa olarak Apustol Gardenya barın (fevkalâde müsamer) geçesinde görülmüştü. O geçesinden sonra izi kaybolmuştu. Ölmüş olması muhtemeldi. Bu ihtimale nazaran Melpomeni için-

öl defa olmak üzere dul kalıyordu. Siyahlara bürünmekte ne haklıydı zavallı Melpomeni, biçare Melpomeni, talihsiz, bahtsız Melpomeni!...

Sevgilisinin geçirmekte olduğu felâket silsilesini gözleri önünde bulundurarak Dürrü Melpomeniye karşı yalnız aşk değil, şefkat, merhamet ve besliyordu. Ziyaretine gittiği saat geçmeden kalbine bir çok hislerin kaynaştığını duyuyordu. Bu hisler kalb çarpıntılarile zâhir oluyordu. Kalb çarpıntıları ve bir nevi telâs, biran evvel Melpomeniye görmek için adımlarına sürat veren bir telâs... Dürrü koşa koşa otele gelirdi, merdivenleri dörder dörder çıkar, koridoru hızla kateder, derin bir nefes aldıktan sonra kapıyı vururdu.

Kapının vurulması Melpomeniye saatin üç olduğunu bildirirdi. Çünkü Dürrü hergün saat üçte gelirdi. Melpomeni ise saat üçe çeyrek kala ağlamağa başlardı... Bugün de Melpomeni ağlıyor. Saat üçe beş var. Demek oluyor ki on dakikadır ağlıyor. Daha beş da-

kika ağlaması lâzım. Fakat hayır... Kapı vuruldu. Dürrü bugün beş dakika erken geldi.

— Entrez!...

Kapı açılıyor. Dürrü içeriye giriyor. Elinde dünkü siparişler var; birçok paket. Mutad mükâlemeye başlıyor:

— Bonjur güzelim!...

— Senjin küçük maymun!...

— Evet!... İşte dünkü ismarladıklarımı getirdim. Chanelin hiçbir lâvantası kalmamış, gelecekmiz, istersen Lanvinden var... Çorapçıyı iyice haşladım, İpliği kaçmış çorabı nasil satıyor!... Ne ise geri aldı. İçi fistikli çikolatalar bu pakette. Bu da Max Factorun rujü. Camasırcıya uğradım. Henüz kombinezonların bir kısmı bitmemiş. İşlemesi uzun sürüyormuş. Mavi takımlar hazırdı. Getirdim. Yalnız pembelerle kavun içileri bitmemiş. Bir iki gün sabretmek lâzım. Şapkalı şapkalı aşığama gönderecek... Sokağa çıktığın yok, bu kadar şapkaya ne lüzum var anlamadım. Mübalâğasız say-

— Gene mi o mahud aksam!... Gene mi o mahud sevgilisi!... — Evet!... Sevgilisi!... — Güzel sevgili... Kayıncı!... — Kayıncı, balıkçı... Sana ne?... Evet. O benim sevgili!... Onunla Gardenyada oturuyorduk ne için beni yanından kaçırdın?... — Tabii kaçırırım... Sarhoştun, yapmadığın kalmadı!... — Ne yaptım?... Söyle ne yaptım!...

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Muşta

Üç kardeş bir olup
bir köylünün
kafatasını parçaladılar

Muş (Hususi) — Şehrimize bağlı Delik köyünde evvelki gün bir köylü ile üç kardeş arasındaki geçimsizlik yüzünden bir cinayet olmuştur.

Bu köyde oturmakta olan Meyre oğlu Cindo ile Uso ötedenberi darğın bulunmaktadır. Buna sebep de aile husumetidir. Cindo köyde Uso ile iki kardeşine rastlayınca eski mesele yeniden tazelenmiş, dördü arasında giddetli bir dil münakaşası başlamıştır. Bir aralık üç kardeşin hiddeti birdenbire büyümüş ve hep pirden Cindonun üzerine yürümüşler, boğuşmaya başlamışlardır. Bu boğuşma esnasında üç kardeş ellerine geçirdikleri sopalarla hücumla geçmişler, Cindoyu fena halde hırpalamışlar, nihayet zavallının kafatasını parçalamışlardır. Cindo biraz sonra ölmüş, katiller yakalanmışlardır.

Sapanca yolunda bir ihtiyar kamyon altında parçalandı

Izmit (Hususi) — Mâşukiye köyü ile Sapanca yolu üzerinde feci bir kamyon kazası olmuş, bir adam parçalanarak ölmüştür.

Verilen malûmata göre Mâşukiye köyünden 1287 doğumlu Hacı İshak isminde bir ihtiyar merkebi ile beraber Sapanca pazarına gitmekte iken, karşı taraftan 30 kilometre süratle ilerleyen kereste yüklü ve şoför Mehmed Hamidin idaresinde Adapazarı 5 plaka numaralı kamyonun kamyonun altına kalarak kaburga kemikleri kırılmış ve başı parçalanarak ölmüştür.

Facia mahalline müddeiumumî muavinlerinden Fuad Erdoğan giderek tahkikata başlamıştır. Şoför tevki edilmiştir.

Bornova, Buca ve Seferihisar içme suları

Izmir (Hususi) — Dahiliye Vekâleti belediyeler bankası imar heyeti namına mühendis Faruk, su işleri mühendislerinden Hüsnü ve Şihat Vekâleti namına Dr. Cevdet Saracoğlundan mürekkep bir heyet, Buca ve Bornova nahiyeleri ile Seferihisar kazası içme suyu tesisatını tetkik etmişlerdir. Buca nahiyesinde Seferihisar kazası içme suları tesisatının muvakkat, Bornova nahiyesi içme suyu tesisatının da kabulü katışı yapılmıştır. Heyet, raporunu hazırlayarak Dahiliye, Şihhat ve Nafia Vekâletlerine verecektir.

Antalyada rıhtım tamir ediliyor

Antalya (Hususi) — Münakalat Vekâletinin emriyle gümrük binasının etrafındaki biriken suların ızalesile rıhtımın tamiri için bir memur zelerek işe başlamış ve gümrük binası önündeki altı mağazanın yıkılması bir meydanlık husule getirilmiş olup bu meydanlık ta pek yakında beton yapılarak rıhtım genişlemiş olacaktır. Bundan başka liman dairesinin önündeki yükseklik rıhtımla olan rabatası da ikmal edilecektir. Bu suretle şehrin kapısı demek olan işkale eskisine nisbetle bir derece genişleşmiş olacaktır.

«Son Posta»nın tefrihası: 103

İSKOÇEYADA BİR DRAM

Yazan: Valentin Williams

— Dostunuza, bazı suallere cevap vermek imkânını hazırladığımı sanıyorum.

Dedi.

Delikanlı yüksek sesle:

— Fakat bu, çok abes bir şey, dedi. Ben Phil'in masum olduğu hakkında sizi garanti edebilir, bundan kimse şüphe edemez.

Şato sahibi sakin bir sesle devam etti:

— Gizli geçidin, üzerinde işaret edilmiş olduğu plân onun elinde idi. Bugüne kadar bu küçük kırma-zağ işaretinin neye delâlet ettiğini kimse bilmiyordu. Eğer bunu bilen birisi olsaydı o da ben olacaktım. Fakat o da gelip bunu benden öğrenmek istemedi.

— Eğer D'Arenne'yi öldüren ka-

til, muhakkak bu gizli geçidden geçmiş ise, o adam, muhakkak ki sizin, varlığından haberdar olduğunuz bir başkasıdır. Aynı zamanda, Mis Mac Reay artık Jamiesonun itham edilemeyeceğini söyledi. O halde bu şahıs kimdir D'Arenne'yi kim öldürmüştür? Dun can mı?

Torray başını, hayır der gibi salladı:

— Kızım, Duncanın dün akşam bahçede bulunduğunu bana söyledin. Şüphesiz bu hareketi de onu mazunlar arasına sokar, fakat benim haberim ve iznim olmadan bu ihtiyar emektar adamın bir adam öldürmez. İnanınız bana, psikoloji faydasızdır. Duncan de-

reboyluk sistemine bağlı öyle mü-

kemmel bir hizmetkâr tipidir ki, bunun biricik gayesi efendisinin himayesini ve sevgisini kazanmaktır. Bunun için de sonsuz bir sadakat ve bağlılık gösterirler.

Şato sahibi sustu, sonra sözlerini teyid etmek ister gibi:

— Eğer ben, kendisini göle atmasam emretsem, hiçbir şüphe göstermeden bu sözüme itaat edecektir; fakat o benim iradem haricinde en ufak bir hareket yapmağa muktedir değildir. Bunu böyle bilmeniz lazımdır.

Sustu. Sonra gene sözlerine devam etti:

— Bir adamla, karakterini tanımadan uzun yıllar nasil arkadaşlık yapılabilir, beraber yaşanabilir...

Bir müddet sustuktan sonra gene sükûnetle sözlerine devam etti:

— Mademki bu zamanda bütün meseleleri halletmek için elimizde imkân yok. O halde zaman kaybetmeden, ortada bulunan delilleri ve ipuçlarını tetkik edelim. Evvelâ elimizde, Verity'nin, ces-

edin yanında bulunmuş olduğu şu

kâbritle ve mahud şu cüzdan var. Kül tabağından yeşil kibrit çöplerini aldı ve:

— Bu kutu öbürkünün aynidir ve cüzdanın da koluğun arkasına saklanması, katilin bu oda ile bilvasıta veya bilavasita alakadar olduğunu bana gösteriyor. Acaba buraya bu sabah mi geldi? İlkönce, Mösyö Verity...

— Evet, amma...

— Başka kim?

— Hizmetçim.

Torray cevap verdi:

— İşte yeni bir saha ki bizi bu kibritlere, Amerikalı adamlarımıza ve yatınıza doğru götürüyor.

Dedi.

Stephen desaretsiz bir şekilde içini çekti:

— Bu kibrit kutusu hakkında ben Dwight'i sorguya çektim. Bana bir şey bilmediğini söyledi. O, etrafını göremeyecek kadar sarhoştur. Verity, kendisini köye, Jamiesonun hareketleri ve yaptıkları hakkında istintak yapıp malûmat toplamağa gönderdiği zaman içmişti.

Orhangazinin güzel bir köyü: Gemiç

Köyde ziraî çalışmalar fennî aletlerle yapıyor,
köy halkı uyanık, zinde ve çok iyi ahlâklıdır

Köyün güzel evlelerinden birkaçı

Gemlik, (Hususi) — Tarihi bir şehir olan Orhangazi, Yalova - Bursa şosesi üzerinde kalabalık bir kaza merkezidir. İstilağa uğrayan ve tamamen yakılan Orhangazi, bugün hemen baştanbaşa yeniden yapılmıştır. Orhangazinin İznik gölü civarındaki orman silsileleri önünde kurulmuş büyük, zengin birçok güzel köyleri vardır. Bu köylerden Gemiç en eski çağlardanberi, insan topluluklarını bağrında yaşatmış bir köydür. Köyün Romalılar zamanında da mevcut olduğunu gösteren bazı eski eserlere raslanmakta ise de, bu devir hakkında müsbet deliller elde etmek mümkün olamamıştır. Gemiç adının İznik gölünde gemiciler tarafından köyün kurulmuş olması itibarile gemiciden (Gemiç) yapıldığı anlaşılmaktadır.

Bu rivayetlerin haricinde ve kat'î olarak sabit olan, köyün birinci Muradın sadrazamlarından Lala Şahin Paşa tarafından tesis edilmiş olmasıdır. Köyün bugünkü ahali Ertuğrulla gelen ve Osmanlıların bidayeti teessüsünde bu havalide yerleşen Türklerden başka kimseler olmadığı muhakkaktır.

Gemiç köyü havası, suları ve tabii manzarası itibarile yurdumuzun cennet köşelerinde birisidir. Gemiç - Orhangazi şosesinden cenubu garbiye doğru ayrılan muntazam bir şose ormanların içinde kurulmuş olan bu köye nihayet bir saat içinde girmiş bulunur. Her biri ikiser ve üçer katlı muntazam binalar olan 300 e yakın köy evi, bakkalı, kasab, kahve, on dükkânından mürekkep küçük çarşısı, kaldırımlı yolları, her köşe başında şırl şırl akan birer pınarı bulunan Gemiçin başlıca geçim vasıtası ziraattir. Bundan başka arıcılık, bağcılık ve mahdud miktarda sebze bahçeleri vardır. Bilhassa zeytinliği çok ileri bir ehemmiyeti haizdir. Her köy evi koza açmağa müsalsed geniş salonları havlidir. Köyde, koyun, inek gibi mevâsi ve ihtiyaç nisbetinde kümes hayvanları da yetiştilir, köylüler ekmeçlerini evlerindeki fırınlarda imal ederler. Köyde yetişmiş mevkiî içtimal sahibi doktorlar ve Gemikte ticaret işlerinde büyük rol oynayan tüccarlar ve halen orta ve yüksek

mekteplere devam etmekte bulunan pek çok gençler vardır. Köyün sıhhi vaziyeti çok mükemmeldir.

Köylüler, eski köy mektebini bugünkü maarif inkişafımız karşısında köyün yüksek kuruluşile kabili telif bulunarak Vekâletin teşvik ve teşciile ve on beş bin lira gibi azametli bir para sarf ederek modern bir mektep yapmışlardır da henüz bu mektebe muallim temin edilememiştir. Arpa, buğday ve mısır gibi hububat zeryatı en fenni usullerle yapılmakta ve azami randıman alınmaktadır. Köyün bu vadideki bariz inkişafında Osman Gemicin çiftliği ve çiftlikteki ziraat aletleri mühim rol oynamaktadır. Köylülerine karşı çok hayırlı bir zat olan mumaileh makinelerini ekseriyetle köylülerinin istifadesine vermektedir. Burada eski Türk an'anelerine uygun, bayram, düğün âdetlerini ayrıca tetkik etmek lazımdır.

Köylüler müteakib sevgi ve hürmet ve umumî ahlâk itibarile çok yüksek bir durum arzettek, köy delikanlıları gürbüz, metin, halis ve bozulmamış tıynet ve zinde bir vaziyette bulunmaktadırlar. Köyün genç ve çalışkan muhtarı Salim Yolu köy kanununun tabikatinde azami itina göstermekte, köy yolları, sular ve her çeşid köy ihtiyacı bu sayede çok

Haber aldığımıza göre belediye reisi Kemal Öz ve encümen âzaları şikâyet ve ihbarda bulunanlar aleyhine iftira davası açacaklardır.

normal bir tarzda hergün biraz daha cümhuriyet idaremizin köy-cülük sistemine uygun inkişaf göstermektedir.

Bu köy de, her Türk köyü gibi misafir sevgisinin eşsiz bir senbolünü taşımaktadır.

Kandıradaki

Dokuma kursu
talebelerine birer
tezgâh verildi

Kandıra (Hususi) — Ziraat Vekâleti tarafından Kocaeli vilâyetine dokumacılık kursu için gönderilen ilk parti 120 dokuma tezgâhının 30 adedi Kandıraya dokumacılık muallimi ile beraber gönderilmiştir. Bu kere birinci dokuma kursunun müddetinin hitamı mü-nasebetile bir merasim yapılmış ve bu merasimde dokumacılık kursunda ehliyet kazanan talebeye birer aded Vekâletin gönderdiği dokuma tezgâhi verilmiştir. Bilhassa dokumacılık kursunda en ziyade ehliyet ve gayret gösteren kurs talebelerinden Nuri Portakal kursta muallimlik muavinliğini almıştır.

Diğer taraftan haber alındığına göre gösterilen rağbet ve alaka dolayisile kursun bu muhit için fevkalâde ehemmiyeti olması münasebetile halk ve keten müstahsilî üç ay evvel küşad edilen bu kursun bir müddet daha temdidini büyük istek ve arzu ile İktisad Vekâletinden talep etmektedirler. Bu hususta Vekâletin halkın bu arzusunun yerine getireceğinden emin bulunuyoruz.

Izmit belediye reisi ve azaları beraat ettiler

Izmit (Hususi) — Yapılan ihbar ve şikâyet üzerine belediye reisi müz Kemal Özle eski belediye encümen âzaları aleyhine rüşvet almak ve rüşvet vermek suçundan 1609 numaralı kanun hükümlerine göre tabikât yapılmakta idi.

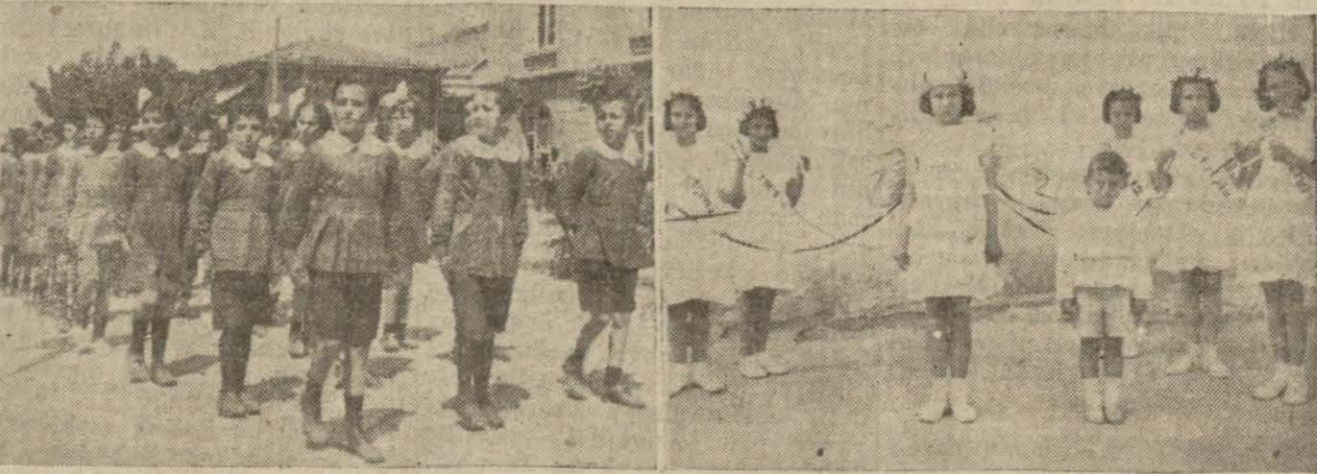
İstanbul birinci sorgu hâkimliği bu meseleyi inceden inceye tetkik ederek İzmit belediyesinin 10 senelik işlerini vesikalar üzerinde görmüş, muhtelif eşhas dinlemiş ve neticede belediye reisi ile arkadaşlarının men'i muhakemesine karar vermiştir.

Haber aldığımıza göre belediye reisi Kemal Öz ve encümen âzaları şikâyet ve ihbarda bulunanlar aleyhine iftira davası açacaklardır.

normal bir tarzda hergün biraz daha cümhuriyet idaremizin köy-cülük sistemine uygun inkişaf göstermektedir.

Bu köy de, her Türk köyü gibi misafir sevgisinin eşsiz bir senbolünü taşımaktadır.

Yurdda 23 Nisan bayramı

Bütün yurdda olduğu gibi Manisa ve Bigada da 23 Nisan Millî Hâkimiyet ve Çocuk bayramı coşkun tezahüratla kutlanmıştır. Resimler her iki şehirdeki bayramda küçük yavrularımızı gösteriyor.

kemmel bir hizmetkâr tipidir ki, bunun biricik gayesi efendisinin himayesini ve sevgisini kazanmaktır. Bunun için de sonsuz bir sadakat ve bağlılık gösterirler.

Şato sahibi sustu, sonra sözlerini teyid etmek ister gibi:

— Eğer ben, kendisini göle atmasam emretsem, hiçbir şüphe göstermeden bu sözüme itaat edecektir; fakat o benim iradem haricinde en ufak bir hareket yapmağa muktedir değildir. Bunu böyle bilmeniz lazımdır.

Sustu. Sonra gene sözlerine devam etti:

— Bir adamla, karakterini tanımadan uzun yıllar nasil arkadaşlık yapılabilir, beraber yaşanabilir...

Bir müddet sustuktan sonra gene sükûnetle sözlerine devam etti:

— Mademki bu zamanda bütün meseleleri halletmek için elimizde imkân yok. O halde zaman kaybetmeden, ortada bulunan delilleri ve ipuçlarını tetkik edelim. Evvelâ elimizde, Verity'nin, ces-

edin yanında bulunmuş olduğu şu

kâbritle ve mahud şu cüzdan var. Kül tabağından yeşil kibrit çöplerini aldı ve:

— Bu kutu öbürkünün aynidir ve cüzdanın da koluğun arkasına saklanması, katilin bu oda ile bilvasıta veya bilavasita alakadar olduğunu bana gösteriyor. Acaba buraya bu sabah mi geldi? İlkönce, Mösyö Verity...

— Evet, amma...

— Başka kim?

— Hizmetçim.

Torray cevap verdi:

— İşte yeni bir saha ki bizi bu kibritlere, Amerikalı adamlarımıza ve yatınıza doğru götürüyor.

Dedi.

Stephen desaretsiz bir şekilde içini çekti:

— Bu kibrit kutusu hakkında ben Dwight'i sorguya çektim. Bana bir şey bilmediğini söyledi. O, etrafını göremeyecek kadar sarhoştur. Verity, kendisini köye, Jamiesonun hareketleri ve yaptıkları hakkında istintak yapıp malûmat toplamağa gönderdiği zaman içmişti.

Tarihten sayfalar

(Baştarafı 2 nci sayfada) üzere İstanbul'a gönderildi. Kur-naz vezir şimdi Osmanlı imparatorluğunun padişahın sonra en nüfuzlu ve yüksek mevkiine giden basamakların sonuncusuna gelmişti; bir ufak gayret ve talih ona emellerinin son derecesine ulaşmayı da temin edecekti.

Son zamanda müftü Mehmed efendi ölmüş; yerine o gün hacdan dönmüş olan ve duasında bulunan kardeşi Esad efendi geçirilmişti; Ekmekçizade Ahmed Paşa yeni müftünün dostluğunu kazanmak için vakit bulamamıştı; eski ve büyük dostu Sun'ullah efendi ise çoktan öteki dünyaya göçmüştü. Sadrazam Öküz Mehmed Paşa İran seferinde muvaffak olamadığı için azledilince Ekmekçizadeye gün doğmuştu; artık epeyce ihtiyarlanmıştı amma mevki ve servet hırsı bir zerre bile azalmamıştı; sadrazam olmuş demektir; ne zamandanberi fiilen bu vazifeyi yapıyordu; şimdi sadece padişah tarafından tasdik kalmıştı.

Sultan Ahmed müftü Esad efendiyi çağırdı, sordu:

— Kimi sadrazam yapmak münasibdir?

Müftü cevap verdi:

— Kaide icabınca Ekmekçizadeye verilmek icab eder.

Lâkin kuvvetsiz konuşuyordu; bu hal padişahın gözünden kaçmadı:

— Vâkıa kaymakamdır; lâkin birkaç defa yalan söylediğini öğrendim. Sadrazam yalan söylemek gerektir.

Antik müftüye cesaret gelmiş, meydan açılmıştı:

— Padişahım, filhakika hem yalanc, hem de gaddardır. Kaptan Halil Paşa münasibdir sanırım.

— İyi söylersin; münasibdir! Müftü gittikten sonra padişah Ekmekçizadeyi çağırdı; ona da danıştı. Aldığı cevap lâstikli oldu:

— Padişahımız irade buyururlarsa yolunuzda canımı, başımı feda ederim.

Padişah hiçbir şey söylemedi ve ona izin verdi. Ahmed Paşa bu sükûtu tasdik saydı ve kalbi büyük bir sevinç içinde konağına döndü. O akşam Reisülküttab Yazıcızade Hamza efendi ile yemek yerken bir çavuş geldi. Yazıcızadeye:

— Sizi sadrazam ister!

Dedi. Yazıcızade Ekmekçizadeyi gösterdi:

— Sadrazam işte!

— Sadrazam, Halil Paşadır!

İkisi de afalladılar. Yazıcızade için, hakikatî olduğu gibi kabulde büyük bir güçlük ve fark yoktu. Olsa olsa hizmet edeceği adam değışiyordu; lâkin Ahmed Paşanın inkisarı pek müthişti; son lokma nasıl boğazında kalmış ve yutamamışsa son ve en yüksek emeli-

— İşte çizmen, dedi. Al. Korkmadığın için âferin. Fakat senin yüzünden mutlaka azar işteceğim.

Hasan Ali Ediz

Millî Piyango

Millî Piyangonun altıncı tertib plânının birinci çekiliş yarın Ankara'da Sergievi binasında yapılacaktır. Muhtelif ikramiye ve tescilli mükâfatını havi bulunan ve üç ay devam edecek olan bu plân 300 bin bilet üzerine tertib edilmiş, orta büyüklükteki ikramiye adedleri, evvelki keşidelerden farklı olarak bu defa fazlalaştırılmıştır. Millî Piyango idaresi bundan başka 19 Mayıs gençlik ve spor bayramı için de fevkalâde bir piyango keşidesi hazırlamış bulunmaktadırlar.

lârdö salonunda ne yapıyordu? Diye sordu.

Torray da:

— Berş onu, Jamieson hakkında bazı şeyler sormak için bulup getirmiştin.

Diye cevap verdi.

— Muhakkak onunla görüşmeliyim. Benim yatırım kaptanının, hizmetçim ile birlikte içip sarhoş olmasına tahammül edeceğimi mi sanıyor? Sonra da Dwight'in içkiye fazla düşkün olduğunu bilmiyorum değil. Zira onu birçok defalar sarhoş görmüştü. Haydi geliniz, onu bulalım.

Torray gülümsedi:

— Bekleyniz. Garrison, dedi. Size bu noktayı izah edebileceğimi sanıyorum. Öyle biran geldi ki kaptan, «masum insanları itham etmek» dediği şey tahammül edemez olduğunu söyledi; bu sözlerle dostunuz Verity'ye kinaye yapıyordu, sanıyorum. Gene bu suretle anladım ki kaptan Mac Kenzie, oda hizmetçisini, Jamiesonu korumak için sarhoş etmiş.

(Arkası var)

Berlin 5 (A.A.) — B. Hitler'in nutkunun mabadi:

— Almanya ile Yugoslavya arasında bir anlayış ve hattı bir dostluk samimi münasebetleri tesis etmeğe uğraştım ve bu gayeyi temin için senelerce çalıştım. Bu memleketin, benim gibi, kendi menfaatinin iki devlet arasında sıkı bir işbirliğinden yararlanmasını istediğimi de sanıyordum.

İngiliz entrikaları neticesi olarak, geçecek Balkanların da harbe sürüklenmesi tehlikesinin yaklaşmış olduğunu görünce, Yugoslavyayı bu tehlikeli vaziyetten kurtarmak için bütün gayretlerimi sarfettim. Hariciye nazırımın parti azası Von Ribbentrop, kendisine has olan ve deha mertebesinde bulan sabır ve ıstırapla, bir çok konferans ve görüşmelerde, bu husus üzerinde ve hiç olmazsa Avrupa'nın bu kısmını tahribkâr harbdan hariç tutmanın faydalarını ve hattı lüzumu üzerinde ısrardan usanmadı. Yugoslav hükümetine, o zamanki Yugoslav devletinde dahi böyle bir sıkı işbirliğine taraftar olanların adedini fazlaştırmak neticesini doğuran bu derece mükemmel ve dürüst teklifleri, bu zihniyetle yaptı.

Eğer B. Halifax, Almanyanın kat'iyen harbi Balkanlara getirmek niyetinde olmadığını söylüyorsa, bu çok doğrudur. Hattı, Yugoslavya ile daha sıkı bir işbirliği yolile, İtalyanın muhik arzularını da icab eden tarzda nazarı dikkate alarak, belki de Yunanistanla olan ihtilâfı da ortadan kaldırmakla varmanın sanimini arzumuzda teşkil etmiş olduğu dahi doğrudur. Duçe, Yugoslavyayı, sıkı bir işbirliği bizim menfaatı sahemize çekmek teebbühümüzü tasvib etmekle kalmamış, fakat aynı zamanda bütün vasıtalarla buna müzaheretle bulunmuşdur.

Yugoslavyadan istenenler ve Yugoslavyaya verilenler

Ve bu suretle, nihayet, Yugoslav hükümetini Üçlü paktta girmeye imale mümkün olmuştur. Üçlü pakt, Yugoslavyadan mutlak olarak hiç bir talebe bulunmuyor, fakat bu memleketle yalnız menfaatler temin ediyordu. Tarihi hakikatin ortaya çıkmasına yaraması için bugün şu ciheti müşahade etmek isterim ki bu paktla ve bu paktın zeyillerle, Yugoslavya, hiç bir yardım taahhüdünü altına girmiyordu. Bilâkis, Yugoslavya, Üçlü pakt devletlerinden, yardımda bulunmak için hiç bir taleb almayacağı hakkında resmi teminat elde etmiş bulunuyordu. Daha bidayette, her türlü harb malzemesi transit nakliyatından vazgeçmeğe mütemayyidlik. Bundan başka, Yugoslav hükümetinin ıleri sürdüğü sarih iddia üzerine, Balkanlarda arazi değişiklikleri yapıldığı takdirde, Yugoslavya, ezcümle Selânik şehri de dahil olmak üzere Yugoslav hükümetinin altında Ege denizine bir mahreç verileceği hakkında teminat da alıyordu.

Balkanlarda harb nasıl başladı?

25 Martta, Viyanada, Yugoslav devletine en büyük bir istikbal veren ve Balkanlarda sulhü temin eden bir pakt imzalandı. Ben, o gün, Tunanın güzel merkezini, hemen 8 senelik harici siyasetin semerelerini verir gibi gözüktüğünden dolayı değil, fakat bu hadisenin, son dakikada, Balkanlarda herhangisi bir Alman müdahalesini lüzumsuz bir hale getireceğini zannettüğünden dolayı hakikaten mes'ud olarak terketmişim. İki gün sonra, satın alınmış bir avuç asinin teşebbüsü ettiği hükümet darbesi haberle hepimiz şaşırık. Bu âsiler, İngiliz başvekiline, nihayet iyi bir haber verebildiğinden dolayı zafer haykırışını çıkarttıran bir hareket yaptılar. Bunun üzerine, derhal hücum emrini verdim. Çünkü Almanyaya karşı bu tarzda hareket tevcih olunamaz. Senelerce dostluk istemesi, âkidlerden birisine bütün avantajlar veren bir muahede imzalandıktan sonra bu muahedenin birgece içinde feshedilmesi, bundan başka, Alman mümessiline hakaret olunması; ataşemillerin tehdid edilmesi; ataşemiller muavininin yaralanması; Alman ırkına mensub bir çok kimsenin fena muameleye maruz tutulması, büroların, mekteplerin ve sergi salonlarının yıkılması, Alman ırkına mensub kimselerin yeniden, kanun harici kimseler gibi takip olunup öldürülmesi, bütün bunlar tevcih olunamaz.

Macaristan ve Bulgaristan hakkında

Sulh istemiş olduğuma Allah şahiddir. Fakat eğer Halifax, bunun pek iyi malûm olduğunu ve, sanki bu İngilterenin icrayı hükümet san-

Hitlerin söylediği nutkun metni

Balkan Harbine aid meraklı tafsilât

Alman görüşü ile harbin gidişi ve akibeti

atının hususî bir zaferi imiş gibi, sırf bu sebeble bize mücadelede mecbur ediliğimizi istihza ile bildirirse, böyle bir suiniet karşısında, Almanyanın menfaatlerini, Allaha hamdolsun, elimizde bulunan vasıtalarla himaye altına almakta başka bir şey yapamazdım. Bu dakikada iki devlette mutabakat halinde hareket ettiğimi bildiğim için, bu kararımı daha ziyade sükûnet içinde alabilmekte idim.

Mutabakat halinde hareket etmekte olduğum iki devlet şunlardır:

1 — Düşüncesi ve hattı hareketi sarsılmaz surette Almanyaya sadık kalmış olan Bulgaristan.

2 — Hak olarak infial duymakta olan Macaristan.

Umumi Harbdeki iki eski müttefikimiz, bu hareketin bütün Avrupa'yı daha evvel bir kere ateşe ve kana boyamış ve binnetice Almanya, Macaristan ve Bulgaristan için inanılmıyacak kadar büyük bir felâketin mes'ulü bulunmuş olan bir devletin bir tahriki olarak hissediyorlardı.

Daha 27 Martta, harekât hakkında, başkumandanlık vasıtasıyla verdiğim umumi emirler: Orduyu ve hava kuvvetlerini en ağır bir vazife karşısında bırakmıştır. Mevcutları ilâve olarak süratle yeni büyük kuvvet tahşidatı yapmak, gelen kit'aların bir günden eresi gününe hareketini tanzim etmek, lezzatını temin eylemek ve süratle imkân dairesinde tesis edilen ve kısmen hâlâ su altında bulunan müteaddid tayyare meydanlarına hava kuvvetlerini yerleştirmek mecburiyetinde bulunulmuştur. Macaristanın anlayış zihniyetli yardımı ve Romanıyan bilhassa dürüst hattı hareketi olmasa idi, çok kısa mühletler için verilen emirlerin yerine getirilmesi ancak pek güçle mümkün olabilirdi.

Balkan harbi plânı

Hücum için tesbit ettiğim tarih; 6 Nisandı. O gün; Bulgaristanda bulunan cesub ordu grupu hücumu geçmeğe hazır. Diğer ordular lüzumlu hazırlıklarını bitirir bitirmez, harekete geçecekti. Bu orduların harakâtlarına başlaması tarihleri; 8, 10 ve 11 Nisan olarak kararlaştırıldı.

Harekâtın umumi plânı şu idi:

1 — Bulgaristandan hareket eden bir ordu, Ege denizi istikametinde Yunanistan Trakyasına ilerleyecekti. Bu hareketin esas şiketi sağ cenah üzerine yüklenecekti. Bu cenah dağ firkaları ve zirhli fırkayı hareketi geçirecek Selânik üzerine sarkacaktı.

2 — İkinci bir ordu, Arnavudlukta bulunan İtalyan kuvvetleriyle azamî süratle irtibat temin etmek gayesiyle Üsküb istikametinde ilerleyecekti. Bu iki harekete 6 Nisanda başlaması mukadderdi.

3 — 8 Nisanda başlaması kararlaştırılmış olan yeni harekât Bulgaristandan gelen bir ordunun Belgrad mntakasına varmak maksadile Niş istikametinde ilerlemesini istihdaf ediyordu. Aynı zamanda bu harekâta müvazî olarak hareket geçecek olan bir Alman kolordusu da Banat'ı ıgal ederek 10 Nisanda Belgrad yakınlarına erişmiş bulunacaktı.

4 — Karentiya, İstirya ve garbi Macaristanda toplanmış bulunan bir ordu Zagreb, Saraybosna ve Belgrad istikametinde taarruza geçecekti.

Harb plânının tatbiki

Bu harekâtlar münasebetlerle olmak üzere İtalyan ve Macar müttefiklerimizle bir takım anlaşmalarla yapılmıştı. İtalyan orduları Yunan Alplerindeki hatlarından harekete geçerek sahili takiben Arnavudluk istikametinde ilerlemek niyetinde idiler. Bu suretle Arnavudlukta İskodradan kalkacak olan di-

ğer kuvvetler Yukandan incek kuvvetlerle birleşerek Yugoslav - Arnavudluk hududunda Üsküb hiza larındaki Yugoslav mevzilerini yaracaklardı. Bu suretle mezkûr mntakada ilerliyen Alman ordusu ile İtalyan kuvvetleri arasında irtibat tesis edilmiş olacaktı. Bunun neticesi olarak da Arnavudlukta Yunan cephesi yarılacak ve Yunanlılar bu hareketlerle müstereken yapılacak bir çevirme hareketi de nize doğru sürüklenecektlerdi. Bundan başka bütün Dalmasya ve İyon yen adalarla diğer istinad noktalarının ıgalı de derpş edilmişti. İki memleketin hava kuvvetleri de yapacakları iş birliğinin şartlarını kararlaştırmış bulunuyorlardı.

Makedonya ile Yunanistana yürüyecek Alman orduları, bundan evvelki muharebelerde değerini pek parlak bir surette isbat etmiş olan mareşal Von List'in kumandasına verilmişti. Almanyanın cenubu garbisinden ve Macaristandan hareket edecek Yugoslavya üzerine yürüyecek olan Alman kuvvetleri ise general Von Weichs kumandası altında bulunuyordu.

Başkumandan mareşal Brauchitsch ile genel kurmay başkanı general Halder'in kumandaları altındaki ordular Trakyadaki Yunan ordusuna beş gün içinde teslim olmağa mecbur ederek Arnavudluktan ilerliyen İtalyan kuvvetleri ile teması tesis etmişler ve Selânik'e sağlam bir surette yerleşmişlerdir. Bu orduların hareketi, Sırbistanı, 12 gün muharebeden sonra silâhlı bırakmağa mecbur etmiş ve bu suretle Yenişehir üzerinden Atina'ya doğru yapılan geçiş, fakat o nisbette sanli ıleri hareketin zemini hazırlanmış oluyordu. Bu son hareket de Mora'nın ve birçok Yunan adalarının ıgalı suretile muvaffakiyetle tetevvüc etmiş bulunmaktadı.

Başlarında mareşal Keitel ile general Yodl'un bulunduğu Alman kuvvetleri başkumandanlığı bu harekâta da, her zamanki gibi, şayanı dikkat bir dirayete idare etmiş olup son muharebeler esnasında yarattıkları cidden tarihî menkıbeleri tafsilâtle nesredecekti.

Almanya mareşali ile genel kurmay reisi general Yeschonneck'in doğrudan doğruya kumandaları altında hareket eden hava kuvvetlerimiz iki büyük gruba ayrılmıştı. Bunların birinin başında general Löher, diğerinin başında ise general Von Richthofen bulunuyordu.

Hava kuvvetlerimizin yazifeleri şunlardır:

1 — Düşman hava kuvvetleriyle bunların esaslarını imha etmek.
2 — Suikasçilerin merkezi olan Belgraddaki bütün ehemmiyetli askeri hedeflere hücum ederek bu şehrin daha başlangıçta askeri bir âmil olmasına mâni olmak.
3 — Vâsi mikyasta bir hava faaliyetle, harbeden Alman kit'alarını her yerde yardım ederek düşmanın mukavemetini kırmak, kaçmasına mâni olmak ve mümkün olduğu takdirde vapurlara binmesinin önüne geçmek. Bundan başka tayyarelerle asker naklederek ve parasütçüler indirerek orduya müessir surette yardım etmek.

İtalyayı medih

Bu harbde Alman ordusu cidden harikalar yaratmıştır. Bu zafer yarısında Alman ordusu harb ocağını iki memleketle ancak üç haftalık bir fasla ile söndürmeğe muvaffak olmuştur. Bu muvaffakiyetlerin büyük bir kısmının müttefiklerimize râci olduğunu hakikaten takdir ediyoruz. Filhakika İtalyanın çok güç şartlar içinde Yunanistana karşı 6 aydanberi yaptığı harb yalnız Yunan ordusunun en büyük kısmını meşgul etmekle kalmamış, fazla olarak bu orduyu o kadar hırpalmıştır ki artık hezimet, Yunanistan için içtinabı kabil olmayan bir şey olmuştur. Macaristan da eski ordularının sanını yeniden ihya etmiştir. Bu ordunun motörlü kit'aları Baçka'yı ıgal ederek Sava nehrini geçmişlerdir.

Tarih karşısında doğru söylemiş olmak için düşmanlarımız arasında bilhassa Yunan askerinin çok büyük bir cesaretle harbettini beyan mecburum. Yunan ordusu ancak, mukavemetin imkânsız ve sebebsiz olacağını gördükten sonra teslim olmuştur.

Çörçile hücum

Fakat ben bu harbin müsebbibi ve müşevviki olan düşmandan da bahsetmeğe mecburum. Cesur ve fedakâr bir düşmanın istihfaf ve istihkar edilmesini bir Almanya ve bir askere asla yakıştırmam. Lâkin asker olan sefil bir politikacı olduğum kadar politikacı olarak da adı bir asker olan bir adamın tafrafı ruşlukları hakkında hakikati söylemeği zarurî addediyorum. Bu harbe başlıyan B. Çörçil Norveçte veya İhud Dunkerque'den sonra olduğu gibi zevcelik ederek ergeç yalancı muvaffakiyetler gibi görünmesi mu-

temel bir takım sözler söylemektedir. Ben bu hareketi serifle kabili telif bulmuyorum. Fakat böyle bir adamdaki sadır olmasına hayret etmiyorum. Eğer diğer bir politika adamı bu kadar muvaffakiyetsizliğe uğramış veyahud herhangi bir asker bu derece hezimetle düşmüş olsaydı, B. Çörçil'in haiz olduğu meziyetleri hariz olmağı takdirde 6 ay bile nazırlık yapamazdı. Çörçil'i temayüz ettiren vasıfların başlıcası yalancılıktır. O yüzünü Allaha döndürdüğü halde hakikati o şekilde tahrif eder ki neticede emüthiş hezimetleri sanli zaferler gibi gösterir.

B. Çörçil hayasızca bir cür'etle son muharebelerin bize 75 bin ölüye mal olduğunu söylemiştir. Bu rakam garb muharebelerindeki zayıflığımızdan bir misli fazladır. Bu itibarla bu muharebenin neticelerini sıkı rakamlarla size bildirmek isterim.

Alınan esirler

Yugoslavyadaki harekât esnasında, ekserisi hemen serbest bırakılan aslen Alman ırkına mensub askerlerle Hırvatlar ve Makedonyalılar hesaba katılmaksızın, hakikî Sırb olmak üzere aldığımız esirler 6,298 sübay ve 337,864 ere baliğ olmuştur. Bu rakamlar sayımın ancak muvakkat ve ilk neticesidir.

Yunan esirleri 8 bin sübay ve 220,000 erden ibarettir. Fakat Yunanlıların Makedonya ve Epir'deki orduların Alman - İtalyan harekâtı neticesinde muhasara edilerek teslim olmak zaruretinde kaldıkları için bunları Sırblarla mukayese etmekte, gösterdikleri cesareti ve dümek doğru değildir. Yunan esirler serbest bırakılmışlardır ve bırakılmaktadırlar.

İngiliz; Yeni Zelandalı ve Avustralyalı esirlerin miktarı 9 bin sübay ve erden ibarettir.

Ganimetleri şimdiki, hattı takriben dahi, tahmine imkân yoktur. Alman silâhlarının zaferi neticesi olarak elimize geçtiği için Almanya'ya aldığımız sübay ve erden kısmı, hâlen elimizde bulunan rakamlara nazaran şu suretle inkisam etmekte:

Yarım milyondan fazla tüfek, binden fazla top, binlerce mitral-yöz, hafif top ve tayyare dafi topu ile pek çok kamyon, otomobil ve azim miktarda mühimmatla muhtelif teçizat.

Muharebeye iştirak eden Alman kuvvetleri

Bu neticeler aşağıdaki Alman kuvvetleri tarafından elde edilmiştir:

Cenubu şarkideki harekât için tam mevcudlarla 31 fırka ve nisf mevcudlarla de 2 fırka kullanılması derpş edilmiştir. Kuvvetlerin tecemmüü 7 günde hazırlanmıştır. Bu kuvvetlerden 11 fırka piyade ve Alp avcıları ile 6 zirhli fırka, 3 motörlü fırka, S. S.'ler ve motörlü yarınşar 2 fırka harekâta filen iştirak etmişlerdir.

İngilizlere, Yeni Zelandalılara ve Avustralyalılara karşı mücadelede filen ancak iki Alman zirhli tümeni ile 1 dağ tümeni ve muhafız kit'ası iştirak etmiştir.

Alman hava ve kara ordularıyla, muhafız kit'asının bu harbdeki zayıflığı şimdiki kadar uğradığımız zayıflığın en cüz'isi olmuştur.

Alman zıyatı

Alman silâhlı kuvvetleri Yugoslavyaya, Yunanistana ve Yunanistandaki İngilizlere karşı bu mücadelesinde uğradığı zıyatı şudur:

Kara ordusu ve muhafız kit'aları: 57 sübay ve 1,042 erbaş ve er ölü, 181 sübay ve 3,571 erbaş ve er yaralı, 13 sübay ve 372 erbaş ve er kayıp.

Hava ordusu: 10 sübay ve 42 erbaş ve er ölü, 36 sübay ve 104 erbaş ve er kayıp.

Cidden tarihî denilebilecek bu netice bu kadar az fedakârlıklarla elde edilmiştir. Hususile ki Mihverin iki devleti Balkan harekâtine aynı zamanda şimalî Afrikadaki İngiliz kuvvetlerinin sözde muvaffakiyetlerini de birkaç hafta içinde sıfıra indirmişlerdir. Zira Balkan harekâtlerini, general Rommel kumandası altındaki Afrika heyeti seferiyesinin ve İtalyan kuvvetlerinin Libya için yaptıkları parlak hareketlerden ayıramayız.

Sevkulceys üstadlarının en amartörü olan B. Çörçil bir hamlede iki harb sahnesini birden kaybetti. Başka herhangi bir memlekette divanharbe sevkedilecek olan bu adam memleketinde başvekil olarak takdir mazhar olmakta devam ediyor. Bunun böyle oluşu, ilâhların imha etmek istediklerine ceza olarak verdikleri ebedî körlüğün bir delilidir.

Balkan seferinin neticeleri fevkalâdedir. Hâdiselerin de isbat ettiği üzere küçük bir suikasçî zümresinin her an Belgradı kit'a harici müttefikler uğrunda bir ateş yuvası haline getirebilmeleri imkânlarına bi-

naen bu tehlikenin artık kat'i olarak bertaraf edilmiş olması bütün Avrupa için gerginliğin izlesini tazammun eder. Mühim bir kafile yolu olan Tuna ebiediyen yeni sabotaj hareketlerine karşı himaye altına alınmış bulunmaktadır. Seyrisefain şimdiden tamamilen yeniden teessüs etmiş bulunuyor.

Balkanların müstakbel haritası

Almanyanın, dünya harbinin neticesinde ihlâl edilen hududlarının basit bir tashihinden başka bu mntakalarda hususi hiçbir toprak alması yoktur. Siyaseten bu sahada sulhü temin etmekle ve iktisaden herkesin nefine olarak istihsalî inkişaf ettirecek ve ticaret mübadelelerinin tekrar başlamasını müemmen kılacak nizamın tesisine alâkadarız. Fakat bu nizam hakiki adaletle atınad emeli ve ırki, tarihi ve hattı iktisadî menfaatler nazarı itibara alınmalıdır. Bu istihalenin tekevvinde Almanya alâkalı bir müshahid olarak kalacaktır.

Müttefiklerimizin milli ve siyasi haklı emellerini tatmin edebileceklerini görmekle memnun oluyoruz. Müstakbil bir Hırvat devletinin ihdasından dolayı memnunuz. Bu devlele istikbalde daima dostluk ve itimad içinde işbirliği yapacağımızı ümid ediyoruz. Bilhassa iktisadî sahada böyle bir işbirliği her iki memleket için de istifadeli olacaktır.

Macar milletinin, kendisine tahmil olunan haksız sulh muahedelerinin tadili yolunda bir adım daha atabilmiş olmasından dolayı bahtı yazar.

Bilhassa Bulgaristana adaletsizliğin tamir edilebilmiş olmasından dolayı mütehasşisiz. Eğer bu tadili Alman milleti kendi silâhlarıyla mümkün kılabilmişse, Büyük Harbdeki sadık silâh kardeşlerimizde olan tarihi ve ahlakî bir borcumuzu ödeyebildiğimizi zannediyoruz.

Müttefikimiz İtalyanın münhasıran kendine aid hayati sahada arzusu ve siyaset bakımından nüfuz sahibi olmağa lâyük bulunduğunu söyleyebiliriz. Çünkü İtalyanın geçen Tesrinievveldenberi Mihverin istikbal için yaptığı ağır kan fedakârlığını nazarı itibara almak lâzım dır.

Yunanistanı takdir

Mağlûb olan zavallı Yunan milleti samimi olarak acıyoruz. Yunan milleti, kralının ve azlık bir idareci zümresinin kurbanı oldu. Yunan milleti o kadar kahramanca çarpışmıştır ki bizzat düşmanları bile ona takdirlerini esirgeyemezler.

Sırb milletine gelince, uğradığı felâketten belki bir gün icab eden yegâne derisi alacaktır. Bu ders sudur: Suikasçî sübavlar bu memleket için de meş'umdur.

Bu hâdiselerin kurbanı olmak felâketine düşenler, uğrunda kendilerini feda ettikleri devletin dünya nankördür fehvasınca nasıl asaletle hareket ettiğini ve nasıl onları zarar ve ziyân hesabına kaydettiğini belki o kadar çabuk unutmayacaklardır.

"Alman askeri bu sene ve gelecek sene daha iyi silâhlara malik olacaktır," Führen, müteakiben askerlerin

kanını vefakâr çalışmalarile koruyan partinin meziyetleri üzerine dik kati çekmiş ve sözlerine söyle devam etmiştir:

Alman milleti bir daha asla 1918 senesini görmeyecektir. Bilâkis milli mukavemetin bütün sahalarda daha yüksek başarıları idrak edecektir. Daima artan bir taassubla hakikate bağlı kalacaktır ve bunu ne zaman ve ne silâh kuvveti asla kırmak şöyle dursun gevşetmeyecektir de. İşte bunun içindir ki silâh kuvvetinin üstünlüğünü muhafaza edecek ve bu sahada elde ettiği ıleri hamlenin gerilemesine hiçbir veçhile müsaade etmeyecektir. Eğer bugün Alman askeri dünya'nın en iyi silâhına malik bulunuyorsa, bu sene ve önümüzdeki sene daha iyisine nail olacaktır. Dünya tarihinin en muazzam silâhlanmasa olan buna, bütün milletin kuvvetlerini tetabuk ettirmeğe mecburuz.

Size temin ederim ki, istikbali tam bir sükûnetle ve en büyük itimadla derpş ediyorum. Almanya ve müttefikleri askeri, iktisadî ve bilhassa manevi bakımından dünyanın tasavvur edilebilecek her türlü ittifakına üstündür. Alman ordusu her nerede icab ederse orada harekete geçmeğe hazır bulunacaktır. Alman milleti biliyor ki, bu dünyada harb, bazı enter-nasyonal harb müşevviklerinin aç gözlülüğü ve bunların menşeleri olan yahudi demokrasilerin kini neticesidir. Bugün biz yalnız kendi mevcudiyetimiz için değil, aynı zamanda milletlerin ve insanların saadetini kendi zeli hodbinliğine vicdan azabı duymak istenmeden dünyayı kurtarmak için harbediyoruz.

1941 senesi tarihi, kalkınmamızın en büyük senesi olarak geçecektir. Kaderin mutlak hâkimine, bu kadar az kanla büyük muvaffakiyetleri elde etmemize imkân verdiğinden dolayı bilhassa minnettarız. İstikbalde de milletimizi elinden bırakmamamız niyaz ederiz. Düşmanlarımızı bastırarak elimizden geleni yapacağız. Bu altın çilginliği, zümre ve yahudi kapitalist sınıfı devrinden halkçı nasyonal - sosyal devleti içtimai adaletin ve aklielimin tunç bir heykeli olarak tezahür ediyor. Yalnız bu harbden sonra değil, daha binlerce sene yasıyacaktır."

İstanbul borsası

5/5/1941 açılış - kapanış fiatları

CEKLER		Açılış ve kapanış
Londra	1 Sterlin	5.2025
New-York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsviç. Fr.	30.—
Atina	100 Drahma	0.99
Madrid	100 Peçeta	12.846
Yokohama	100 Yen	30.915
Stokholm	100 İsviç Fr.	30.525

Esham ve Tahvilât

Ergani % 5 İkramiyeli 1933	19.—
Sivas - Erzurum I.	19.36
idâ VII.	19.36

Ankaradaki millî küme maçları

Ankarada millî küme maçları büyük bir rağbetle görülmektedir. Her Cumartesi ve Pazar günleri 19 Mayıs stadı Ankaralılarla dolup gösteriyor.

General diyor ki

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Irakın garbinde ve Suriye ile Suudi Arab hükümeti arazisi arasında uzanmış derin muntakadaki Rusbah hudud kallesi önlerinde de müsademeler vukubulmuş olması muhtemeldir. Nihayet İngilizlerin Bağdad uçak meydanı burada ve diğer bazı mevkiilerdeki askeri hedefleri bombaladıkları ve bu hedefleri bir çok Irakçıların yerde ve havada tahrib olunduğu haber verilmektedir.

Habbaniye İngiliz hava üssü - nün Iraklıların eline geçip geçmediğini şu anda bilemiyoruz. Burası Pazar günü hâlâ mukavemet ediyordu. Halbuki Irak ordusunun en büyük parçası Bağdad civarında bulunduğu ve, verilen haberlere nazaran, Habba niye İngilizlere üssü, Habba niye tahkim edilmiş olmakla beraber bunun içinde, İngiliz sübay ve erbaşlarının kumandasında altın bir miktar Nasturî askerle birkaç İngiliz talim uçağında başka bir kuvvet olmadığına göre burasının ilk taarruz günü olan Cuma günü düşmesi ihtimal edilebilir. Halbuki böyle olmamıştır. O halde verilen haberler hilâfında olarak burası, hem vaktile tahkim edilmiş ve hem de epeyce kuvvetli bir garnizona malik bulunmuş olmak lâzım geliyor. Bununun beraber burasının müdafaa, yani mütearrız Irak topusunu susmağa icbar etmekte pek işe yaradıkları söylenilen İngiliz uçakları belki Basradan veyahud Misir ve Filistin'den gelmiş olabilirler.

Filvaki Basranın Bağdada olan hava mesafesi 450 ve Bağdadın Hayfadan uzaklığı ancak 90 Km. dir. Kahireden Bağdada yalnız 1300 Km. lik bir mesafe mevcut olduğuna göre de Bağdad muntakasına Basra, Filistin ve hattâ Misirın delta bölgelerinde bile uçakla taarruz kolaylıkla kâbilirdir.

Görülüyor ki, İngiltereye karşı yalnız başına dövüşme mecbur kaldığı takdirde, Irak için müshül vaziyetler tahaddüs edebilecektir. Çünkü tahaddüs edildikçe (80 kadar) ve eski İngiliz tipinde olan Irak uçakları, sayı ve kalite cihetle daha üstün olan İngiliz bombardıman ve av uçakları tarafından az zamanda tahrib olunabilecekleri gibi İngilizler Irak hem garbden, Filistin ve Mavera-yi Şeyra üzerinden ve hem de deniz yoluyla Basra üzerinde piyade, motörlü ve zirhli kuvvetler sevk edebilirler.

Fakat Irak hükümeti 4 piyade tümenle bir süvari lıvası ve bir tabur kadar tank veya zirhli otomobilden mürekkep küçük bir orduyu seferber edebileceğine göre İngilizlerin Iraklılara galebe çalabilecekleri gibi İngilizler Irak hem garbden, Filistin ve Mavera-yi Şeyra üzerinden ve hem de deniz yoluyla Basra üzerinde piyade, motörlü ve zirhli kuvvetler sevk edebilirler.

Fakat Irak hükümeti 4 piyade tümenle bir süvari lıvası ve bir tabur kadar tank veya zirhli otomobilden mürekkep küçük bir orduyu seferber edebileceğine göre İngilizlerin Iraklılara galebe çalabilecekleri gibi İngilizler Irak hem garbden, Filistin ve Mavera-yi Şeyra üzerinden ve hem de deniz yoluyla Basra üzerinde piyade, motörlü ve zirhli kuvvetler sevk edebilirler.

Bununla beraber bunun için oldukça bir zaman lâzımdır. Bu müddet zarfında İngilizler Basradan ancak bu muntakanın emniyetinin icab ettirdiği kadar jleri giderek orada bekleyebileceklerdir. İngilizlerin aynı zamanda Ürdün cihetinden Irak topraklarına tecavüz ederek Rutbak müstahkem mevkiini elde etmek isteyip istemeyecekleri şimdiden belli olmaz.

Resid Ali Elgeylâni hükümetinin, vaziyete ne dereceye kadar hakim olacağı da henüz tamamille belli değildir. İngilizler, Misirın müdafasını ihlâl etmek pahasına Irakta büyük kuvvetler getirmek mecburiyetinde kalmamak için, her halde muhaliflerden bilistifade Resid Aliye karşı Irakta İngiliz taraftarı mukabil bir isyan çıkarmağa çalışacaklardır. Ve denilebilir ki, onların en büyük ümidleri şimdi böyle bir isyandır. Çünkü böyle bir kıyam halinde Irakın halkile beraber muhtemelen ordusu da ikiye bölünecek ve bu takdirde Resid Aliyi mağlûb etmek nisbeten kolay olacaktır.

Resid Alinin Alman yardımı istediği havadis bittabi avamca bir şeydir. Çünkü Resid Ali eğer Almanlarla birlik yapmış idiyse her şey evvelden mürettebdi. Ve bu takdirde onun şimdi Alman yardımı istemeğe ihtiyacı yoktu. Eğer evvelden Alman yardımı istemeyiş ve Alman yardımını istemeyiş ancak şimdi Resid Alinin aklın geldiye elbette o, bunu her kulağın duyacağı vehile alenen yap-

Niçin - Nerede - Nasıl ?

(Baştarafı 5 inci sayfada)

bir kısım görecesinin fitil çıkmaktadır.

Fitilin bulunduğu delikte; havanın geçmesine müsaade edecek şekilde; bir boşluk vardır. Hava bu boşluktan fitile; oradan da alevin tam ortasına kadar gelebilmeğe - dir.

Argandın lâmbası her tarafta beğenildi. Fakat her şeyin olduğu gibi bunun da düşmanları vardı.

Kontes de - Janlis isiminde eski bir muharrir kadın lâmbalar hakkında şunları yazmaktadır: «Lâmbalar moda haline gelerek; taammül ettikleri andan itibaren gençler bile gözük taşınmağa başladılar. Gözükçe muhtaç olmanın iyi ve sağlâm gözleri; ancak mum ışığında okuyup yazan ihtiyarlar da bulabiliriz.»

Tabii bu muharrir kadının yazdığı şeyler doğru değildir. Çünkü lâmba; gözler için hiç de zararlı bir nemce vermeyiştir. Belki bu kadın muharrir; mumların şüirine veda etmek mecburiyetinde kaldığı için; muhafazakâr sevki tabiiyle mumların ortadan çekilişine acıyordu.

mayyacaktı. Fakat Resid Ali ile Almanlar arasında ister evvelden bir anlaşma olsun veya olmasın ve isterse o, veya bir yardım istemiş olsun veya olmasın Almanların Irakta tahaddüs eden vaziyetten azami istifadeler temin etmek için Resid Ali hükümetine ellerinden gelen bütün yardımları ken diliklerinden yapmaları kadar tabii bir şey yoktur.

Almanların Iraklılara yapacakları en büyük yardım, Misra taarruz etmek olacaktır. Çünkü Almanlar Misra taarruz etmekle evvelâ İngilizleri Irakta büyük kuvvetler göndermekten alakaylar ve sayed Misirı zapta muvaffak olurlarsa Irakta doğrudan doğruya yardıma imkân bulunmuş olurlar.

Fakat Almanların Misra taarruzu henüz bir emri vâki olmadığına göre Iraklıların Almanlara yardım etmelerine imkân yoktur. Çünkü Irak İngilizlere aleyhine kıyımı her halde İngiltereyi Misirda kullanabileceği birçok kuvvetleri buraya getirmeğe mecbur ettikten başka Irak petrollarından da mahrum etmiştir. Irak hükümeti herhalde Irak petrollarının ne Havfa ve ne de Şamtrablusunu akmalarına müsaade etmeyeceği aşikârdır.

Çetinliğine rağmen Almanlar isterlerse şimdiden Irakta bir uçak kuvveti gönderebilecekler ve bu işi Bağdaddan ancak 1600 Km. uzakta bulunan Rodostan yapabileceklerdir. Rodostan Bağdada şu - ka, bombardıman ve nakliye uçaklarının gönderilmesi mümkündür. Yalnız av uçaklarını arada mevcud büyük mesafeleri katetmeleri müşküldür. Suriyede istasyon yapmak müsaadesini istiyorsa Almanlar bu hususta büyük kolaylıklar elde etmiş olur.

İngiliz haberlerinin nesrettiklerine göre Almanların gerek Irakta yardım ve gerek Misra taarruz etmek için, Türkiye'nin bu yolu vermeyeceği malûmdur ve bu takdirde ne Irakta yardım ve ne de Misra gitmek sebepleri Almanlara Türkiye ile bir harbi göze aldırtacak kadar kuvvetli ve hayatî değildirler.

Irak için daha esash ve kat'i bir fikir ve mütealede bulunmak için de evveleminde Irakın Resid Alinin arkasından yürüyüp yürümeyeceğinin tavazuh etmesine intizar etmek lâzımdır. Resid Ali ancak mahdud bir zümrenin başında kaldığı takdirde İngilizler onun süratle ve kolayca tedbine imkân bulabileceklerdir. Irakın vaziyetinde şimdilik Almanlardan ziyade müessir olabilecek diğer bir kuvvet ve âmil de Suudi hükümetinin hareket tarzıdır ki bunun da tavazuhu Irakta vaziyetin aydınlanmasına hizmet edeceklerdir.

Istanbul Kervanım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî Kıtaları İlanları

Beş bin kilo sade yağı ve 30 ton yulaf alınacaktır. Pazarlık eksiltmesi 7/5/941 günü saat 13,15 de Hadımköyde askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin teminatlırile belli vakitte komisyonuna gelmeleri. (2356 - 3491)

Aşağıda yazılı sebze pazarlıkta satın alınacaktır. İhalesi 7/5/941 Çarşamba günü saat 15 de Hadımköyde Uşak tabye askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin belli vakitte komisyonuna gelmeleri.

Kilo
15.000 bakla.
15.000 ispanak.
15.000 patates.
6.000 taze baş soğan.

«2356 - 3471»

ELEKTRİĞİ
3 hamlede öğreniniz
1 - Elektrik anlamak için 60 K.
2 - Yeni elektriklik, 3 cüdd ehiyetnameye hazırlar 160 K.
3 - Elektroteknik, 3 cüdd. 540 K.
MODERN FİZİK İLE FELSEFİYİ ANLAMAK İÇİN
1 - Madde ve Ziya..... 60 K.
2 - Yeni Kuanta Fiziği..... 40 K.
3 - Einstein nazariyesi (Eski yazı) 50 K.
Y. Müh. Refik Fenmen'in bu kit. tablalarının deposu Akba Kitabevi, Ankara.

Izonia
SAÇ SABUNU
Saçlarınızın muhafaza için herikölade tesirimi ilk kullanışta görecektiniz. 30 Kuruştur

Doktor I. Zati Öğet
Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

KUŞ TÜYÜNDEN
YASTIK, YORGAN, YATAK kullanmak hem kesene ve hem de sıhhatinize **BİR KUŞTÜYÜ YASTIK 1 LİRADIR** faydalıdır.
Yastık, yorganları da pek ucuzdur. Adres: İstanbul Çakmakçılar, Ömer Baloğlu Kuş Tüyü fabrikası. Telefon: 23027

65 fiyat mürakabe kontrolörü alınacak Ticaret Vekâletinden

1 - Memleket dahilinde bütün vilâyet merkezlerinde teşkil edilmiş olan Fiyat Mürakabe Bürolarında çalıştırılmak üzere 210-170 ve 140 lira ücretli kadrolara 65 fiyat mürakabe sefi ve kontrolörü alınacaktır.

2 - Taliblerin Yüksek Ticaret, İktisat, Hukuk, Mülkiye veya Ticaret il. sesi mezunu olmaları ve memurun kanununun 4 üncü maddesinde yazılı vasıfları haiz bulunmaları lâzımdır.

3 - Taliblerden istenilen evsafı haiz olanlar, İstanbulda açılacak bir kursa tâbi tutulacak ve kursu muvaffakiyetle bitirerek yapılacak imtihan neticesinde ehliyetname alabilirler arasından birinci bentte yazılı kadrolara tayinler yapılacaktır.

4 - Ehliyetname derecelerine göre yüksek mektep mezunları 210, 170, ise mezunları 140 lira ücretli kadrolara 3656 numaralı kanun hükümleri dahilinde tayin oluncaklardır.

5 - Gerek kursta gerek tayin olundukları vazifelerde fazla mesaisi ve muvaffakiyeti görülenlere mülî korunma kanununun muaddel 6 ncı maddesi hükümlerine tevfiқан tam kadrosuna kadar üstün maaş verilebilecektir.

6 - Kursu kabul edilenlerin adreslerine tebligat yapılacak kursun başlama tarihi ve yeri ayrıca ilân edilecektir.

7 - Kursu iştirak edeceklerden İstanbulda bulunmayanların yol masrafları Ticaret Vekâletince temin edilecek ve bunlara kurs devam ettiği müddetçe zaruri masrafları karşılığı olarak yevmiye iki lira hesabına haftalık verilecektir.

8 - Taliblerin 9 numaralı bütçe yazılı malûmatı ihtiva eden bir istida ile en geç Mayısın 14 üncü Salı gününe kadar Ticaret Vekâleti işe müsteharlığı Fiyat Mürakabe Müdürlüğüne müracaat etmiş bulunmaları lâzımdır.

9 - İstidatın ihtiva edeceği malûmat şunlardır: 1 - Adı ve soyadı, 2 - Doğum yeri ve tarihi, 3 - Evi mi? Çocuğu var mı? Kaç tane? 4 - Babasının ve annesinin adları, doğum yerleri ve tarihleri. 5 - Askerlik vaziyeti. 6 - Tahsilini hangi mekteplerde yaptığı, bunlardan hangisinden diploması olduğu ve bunların dereceleri ve tarihleri. 7 - Şimdiye kadar hangi işlerde ve ne müddetle çalıştığı? 8 - Bildiği lisanslar? 9 - Daktilo bilip bilmediği. 10 - Hakkında tahkikat yapılmak üzere üç muteber zatın ad ve sarîh adresleri. 11 - Bir adet fotoğraf.

10 - Daha fazla malûmat ve «Fiyat Mürakabe kursu talimatnamesi» almak isteyenlerin Ticaret Vekâleti işe Müsteharlığı Fiyat Mürakabe Müdürlüğüne yazılı ile müracaatları ilân olunur. «2454» «3479»

GÖZ DOKTORU
Nuri Fehmi Ayberk
Haydarpaşa Nümune Hastanesi
göz mütehassısı
İstanbul Belediye karşısı. Saat
(3) ten sonra. Tel. 23212

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ

A. Ekrem UŞAKLIOĞLU

Soğuk algınlıkları her türlü hastalıklara yol açabilir. Fakat bir kaye

GRİPİN

Muhtemel rahatsızlıkların hepsini önlediği gibi nezle, grip, bronşit ve kısa bir zamanda izale eder. Harareti süratle düşürür.

Grip ağrıların amansız düşmanıdır. Diş, baş, sinir, adale, romatizma, mafsal eyanda kat'iyetle tesir gösterir ve günde üç taneye kadar emniyetle alınabilir.

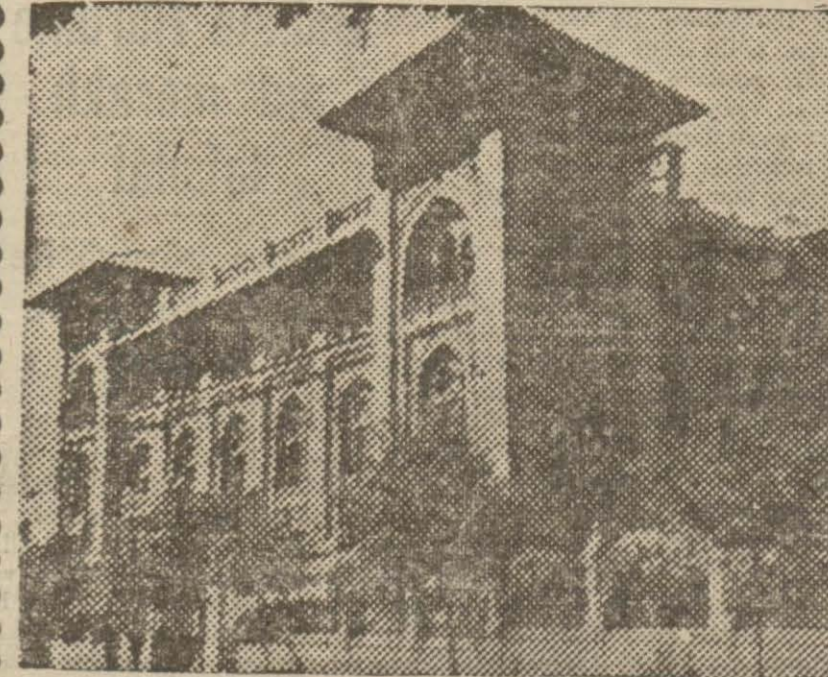
Lüzumunda 3 adet alınır. Taklidülerinden sakınınız ve her yerde pillü kutuları ısrarla isteyiniz.

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265
Ziraat ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında enaz 50 lirası bulunaniara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

Dikkat: Hesablarındaki paraları senede 50 liranın aşığı ikramiyelere çıkıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci Kânun tarihlerinde çekilecektir.

Lâstik Çocukları ve Fabrika Kayışları

Yeni açılan mağazamızda sırf kauçuktan yapılmış lâstik çocuk donları, her cins ve boyda lâstik fabrika kayışları, birinci kalite otomobil kaynak lâstikleri, araba lâstikleri, yazlık keten ayakkabılar, lâstik eldivenler ve her türlü lâstik malzeme bulunur. Lâstik üzerine sipariş kabul edilir. Çemberlitaş sineması yanında No. 13 ANADOLU LÂSTİK DEPOSU, Telefon: 23282

İhbarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçki ve tütün satıcılarının ellerindeki satış tezkerelerinin müddeti 31 Mayıs 941 akşamı sona erecektir.

Satıcıların yeni tezkerelerini kolaylıkla alabilmeleri için muntaka itibarıyla aşağıda gösterilen günlerde dükkâna aid konturatları ve eski tezkereleri ve iki adet fotoğraflarla Kabataştaki başmüdürlüğümüze müracaat etmeleri ve 5 Haziran 1941 akşamı saat 17 den sonra yapılacak kontrolda tezkerelerini almayanlar hakkında kanunî muamele yapılacağı ilân olunur. (3396)

15 - 16 - 17 - 20 Mayıs 941 günleri Blyoğlu, Galata, Pangaltı, Şişli ve Kasımpaşa muntakasındaki bayiler.

21 - 22 - 23 Mayıs 941 günleri Sirkeci ve Beyazıt muntakasındaki bayiler.

24 - 26 - 27 Mayıs 941 günleri Aksaray, Fatih, Balat, Bakırköy muntakasındaki bayiler.

28 - 29 Mayıs 941 günleri Beşiktaş, Rumeli Boğaziçi ve Anadolu Boğaziçi bayileri.

30 - 31 Mayıs 941 ve 2 - 3 Haziran 941 günleri Üsküdar, Kadıköy, Erenköy muntakasındaki bayiler.

4 - 5 Haziran 941 günleri Adalardaki bayiler.

PARA
HAYAT YARIŞININ DİREKSİYONUDUR

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASINDA İKRAMIYELİ HESAP AÇAR

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları
1941 İKRAMIYE PLANI

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet	2000 liralık	— 2000 —	lira
3	1000	— 3000 —	"
2	750	— 1500 —	"
4	500	— 2000 —	"
8	250	— 2000 —	"
85	100	— 3500 —	"
80	50	— 4000 —	"
300	20	— 6000 —	"

Satılık Köknar Tomruğu Devlet orman işletmesi Tarsus bölge şefliğinden:

- 1 - Güreş Karanlıkdere ormanında maktada mevcut 2067 adet muadili «655» metre küp «440» desimetre küp köknar tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.
- 2 - Tomrukların hacimleri kabuksuz orta kutur üzerinden hesaplanmıştır.
- 3 - Tomruklara aid satış şartnamesi Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde, Mersin ve İstanbul Orman Çevirge Müdürlüklerinde Tarsus Orman Bölge Şefliğinde görülebilir.
- 4 - Tomrukların beher metre kubünün muhammen bedeli sekiz liradır.
- 5 - İsteklilerin % 7,5 pey akçesile 22.5.941 Perşembe günü saat on beşte Tarsus Orman Bölge Şefliğine müracaatları. «2380» «3405»